

ולדת הקלרה - 14.1.74
 ישיבה נ"ח - ארר הצגות
 עמדת מאיל יאיר יורם:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר אגרנט:

נעדר מהישיבה היום הפרופסור יגאל ירון,

חבר הוועדה, כי חלה. בהסכמתו אנחנו מחליטים לשכוע את המשך ערוך היום
 בהגדרו, דומני שגפרח את היום הראשון של הסלחמה.

את הלילה. הגענו עד יום ראשון בבוקר, טביכות טא"ל י. יורם:

השעה 6 בבוקר בערך, ה-7 באוקטובר, שחר יום

ראשון, שעה 6, כאשר החמומה היא שאנחנו מחזיקים בכל המוצבים, כ-111, 114,

115, 116, מוצב אורן.

זה איפה?

היו"ר אגרנט:

זה מוצב דרומי, מעל ערוץ אק ארוק, הדרומי

טא"ל י. יורם:

ביותר, כאשר כפקדה פלוגה כאיזור רפיד מוחזקת,

כפקדה הפלוגה הדרומית כנהל-גולן, כפקדה הגדוד יושבת כמחנה אל-צל, כאשר מכחינת

המצב - כ-111 יש לנו הרוב אחד וכמה פצועים טבין הטנקיסטים שמגינים על המוצב;

כ-144 וב-115 אין נפגעים, אבל מצב החתמושה וכלי הנשק חסור. כוצב 116 הדף

כל הלילה החקפות, יש טנקי ארייב פגועים וחקופים כחוך המוצב, חיילי ארייב

פצועים והרוגים כחוך המוצב וכין ההלוח, לנו יש פצוע אחד בינחיים. כחצפית...

לכי הרובים ופצועים?

היו"ר אגרנט:

המוצב שלנו והרוגים ופצועים של הארייב כחוך

טא"ל י. יורם:

המוצב. לנו יש כמוצב פצוע אחד. כחצפית בתל-סאקי

המצב הוא שיש שם המישה טנקים שלנו פגועים, יש כוח החצפית כן 5 איש כפיקוד קצין

שנתקע שם לחוך החקפה של חטיבה סוריה, שלושה זחלמ"ים שלנו שיצאו לחלץ אח

החצפית נכנסו לקרב כשווח קצר על החלץ עצמו. לא ברור מה עלה כגורלם, עם שחר

מתרשת החקיפה.

בתל-סאקי היו ~~ל~~ פצועים?

לסקוב:

סא"ל י. יורט:

כשחר יום ראשון נחקלו הנגמשים באוייב.

היו הרבה פגועים, חלק קטן הצליח להגיע אל

החל. השאר נפלו, אבל אין לנו הסוניה בספקדת הגדוד כרגע, מה בדיוק עלה בגורלם של כל החיילים בחל-סאקי.

לפי הדיווח מהחל החטיבה הסורית פמשיכה

בהתקפה דרוסה לכיוון רמת מגשימים, והי"ר עם סנקים ונגמשים וחי"ר פרוש לפניו, של הסורים, וחי"ר של האוייב עולה על החל עצמו, שמדווח שזה הסוף שלו, ומבקש סיוע מטוסים, הקצין שלי על חל-סאקי, מבקש סיוע מטוסים שיירד על החטיבה הסורית, כי לפי דבריו הם עדיין מכונסים ולא פרוסים, כיוון שהסנקים הסוריים עדיין די צפופים ועדיין לא התפרסו. אני מעביר את הדרישה להטיבה. התשובה: אין מטוסים. החצובה היא שלילית. אני מבקש מהסמ"ד שלי שכרגע יושב בחל-פארס ומשמש לי כקשר לארטילריה, להוריד אש על המוצב. זה לוקח קצת זמן. אבל הוא מצליח להפריש כוללה אחת לטובת החל, והיא מורידה ארטילריה על החל עצמו.

מוצב 116 88 - מדווח שהתקיפה עליו מתחדשת

עכ אור מכל ציווניה, בסיוע של סנקים, נגמשים וחי"ר. דיווחתי לחטיבה על המצב בחל-סאקי, דיווחתי על ההתקדמות של החטיבה הסורית. למעשה שכל הרגה פרוצה עכשיו לסובתם, והם יכולים לפרוץ דרוסה בלי שמהו יצליח לעצור אותם, וזעקתי לטנקי שיגיעו אלי, שיזרזו את עליית הסנקים מכיוון עין-גב.

נאמר לי שהם בדרך.

זו אותה הטיבה 9?

לסקוב:סא"ל י. יאיר:

בריעבד. סך הכל המרחק בין רמת מגשימים

ומפקדת הגדוד ב"אל-על הוא בערך 5-6 קילומטר.

המ"מ בחל-סאקי דיווח לי שהם כבר נברו אותו כ-3 קילומטר, והם בתוך רמת-

מגשימים עצמה. הסורים בתוך רמת-מגשימים עצמה.

מק 3190

~~3143~~ - 3

ועדת החקירה - 14.1.74
ישבה נ"ה - אחר הצהריים
עדות סא"ל יאיר יורם

מה המרחק בין רמת-מגשימים לתל-סאקי?
כשלושה קילומטר, ומרמת מגשימים לאל-על
חמישה-ששה קילומטר. (מראה על המפה).

היו"ר אגרנט:

סא"ל י. יאיר:

זה על הציר המרכזי של הרמה שיורד לכיוון עין-גב.

תל-סאקי יותר צפונה מרמת מגשימים.

היו"ר אגרנט:

כן. דווחתי לחטיבה. נתתי הוראה לכל הגדוד,

סא"ל י. יאיר:

לכל המפקדה של הגדוד שבחוכה יושבים כרבע

פלוגת המפקדה וחלק מפלוגה א' שרובה יצאה לסיוע לתל-סאקי, להתכונן לנוע במהירות

לכיוון הירידה לעין-גב. כלומר, לכיוון דרום-מזרח והירידה למטה לעין-גב.

בקשתי אישור מהחטיבה לפנות את המקום מאל-על ונחל-גולן. בנחל-גולן ישבה פלוגה

שלימה. קבלתי אישור. זה היה בדיוק בשעה 6.30.

לקחתי את עצמי עם כל מה שיש לי מהגדוד על כל

כלי הרכב ותוך עשר דקות להסתלק לכיוון בני-יהודה, כלומר לכיוון הירידה לעין-גב.

נתתי את ההוראה לארגן מיד את כל הגדוד לתזוזה,

והעלינו את החיילים על כל כלי הרכב שהיו בנמצא, וכולם, כולל הפלוגה שישבה

בנחל גולן, כ-2 קילומטרים מאל-על, נעו למטה. נתתי להם מכשיר קשר. שלחתי את

כולם. דיווחתי לחטיבה שאני נשאר עם עוד שלושה חבר'ה באל-על, ואני לא עוזב.

וכל שאר הגדוד כבר בדרך למטה.

נשארתי באל-על יחד עם קצין הקשר שלי,

עם הקמ"ן עוד סמל מבצעים אחד, כדי להמשיך לנהל את העסק מאל - על ולהמשיך קשר

לחטיבה ולפקוד אחורה, וכדי שאוכל מהמקום שאני נמצא להוריד מטוסים או

לסווח ארטילריה, כאשר החטיבה חסורית שמחקדמת עם כל מה שנלווה אליה, תתקדם

לכיוון אל-על.

איפה הייתה מפקדת החטיבה באותו זמן?

לנדוי:

מפקדת החטיבה בנאפה.

סא"ל י. יאיר:

אשאה

319i

טק

~~3144~~ - 10

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחר הצהריים
ערב א"ל י. יאיר

היא היתה עוד שם?

כשלב זה היא עוד היתה כאן. (מצביע במפה).

לנרני:

סא"ל י. יאיר:

אחרי כן - אד

3192

2143

לפני כן טק

-12-

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחת"צ

אד

הער: באגראיורים יאיר

בשעה הזו קיבלתי את הדיווח.

י. יאיר:

מתי זה היה בערך?

היו"ר אגרנט:

בין 8.30 ל-7.00 בבוקר. קיבלתי דיווח מחל-סקי,

י. יאיר:

שהגיעו אליו כמה פצועים מבין אנשי הנגמ"שים וכמה סנקיסטים

פצועים. כולם נכנסו לתוך בונקר אחד. אם לא יגיע אליהם מיר חילוץ, זה ענין

של דקות שמחסלים אותם. הסורים בחוץ. הוא אמר עוד כמה מלים, ואמר שלא יכול

יותר לדבר, כי הוא לא רוצה שהסורים ישמעו אותו. הוא שומע אותם כבר בחוץ

יורים. גאאאאאאאאאאאאאאאאאאאאא בזה למעשה ניתק הקשר עם חל-סקי. זה היה

בסביבות בין 7 ל-8 בבוקר. אינני זוכר כרגע את השעה. לי בכל-אופן נראה

שהעסק שם במור.

ב-116, כאמור, התחדשה התקיפה עם שחר, עלו עליו עוד

פעם עם סנקיס ונגמ"שים. חיילים סורים הגיעו ממש לתוך המוצב, גם סנקיס סורים.

הוא הצליח להסמיד בעזרת הנשק שלו, שזה היה רנ"ט.

מי הצליח?

היו"ר אגרנט:

המוצב 116. הוא הצליח להשיר עוד שני סנקיס סוריים

י. יאיר:

ממש מטווח של 50 מטר, שכבר היו בחוץ המוצב על הגדרות.

הצלחנו לרכז עליו ארטילריה מפעם לפעם, שנפלה על

המוצב עצמו ושיבשה את התקיפה הסורית.

בינתיים ^{לח-12} עצמה עצמה, שכאמור נטשנו אותה, עליתי

על בונקר הפיקוד עצמו כדי לצפות על הסורים שמתקדמים. לא הצלחתי לזהות

אותם, אם כי יש לי כמעט קו ראייה עד רמת-מגשימים עצמה. ראיתי אותם כרמת-

מגשימים, ראיתי קצת תנועה שלהם, אבל לא זיהיתי את ההתקדמות אלי.

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אה"צהער: יורם יאיר

ברגעכד היום אני יודע שנאזור רמת-מגשימים הם התקדמו

עוד כקילומטר באותו שלב, ושם של חילוף כוחות אצלם, והחטיבה הממונעת שנעה

ער רמת-מגשימים וכבשה את רמת-מגשימים היתה צריכה להתחלף בחטיבה שריון,

שהיתה אמורה לרדת דרומה ולהגיע עד צמח, או עד סכריה, צ או עד להיכן

שיעצרו אותם.

החילופים האלה לקחו אצלם הרבה זמן, כך שהיה שלב שחששנו

ממנו, כלומר שהיה לנו ברור שאת הטווח הזה עם סנקים צא כתנועה שוטפת זה

ענין של 20 רגע, חצי שעה, בתנועה זהירה זה ענין של שעה-שעתיים, הם בכל-אופן

לא התקדמו. הם באזור רמת-מגשימים - נעצרו, דרומית לרמת-מגשימים. בכל-אופן

אנחנו לא ידענו מזה שהתכננו שם עצירה. היינו בתצפית לכיוון ההוא.

בינתיים 116 צועק לעזרה. לגבי המוצבים בצפון היה לי קשר

באותו שלב רופף מאד אתם, בעיקר עם המוצב הצפוני - 111. היה לי עוד קשר עם

הסמב"ד שלי, קשר טלפוני.

עם שחר בצפון התמונה היתה ברורה יותר. כלומר, היתכרו

שהסורים עברו את המוצבים לכיוון מערב. ראו את הפריצות שלהם באזור תל-כודנה

משני הצדדים שלו, מצפון ומדרום לתל-כודנה. היה ברור שהם נמצאים באזור

הושניה. אני מדבר כרגע על האזור עזה (מראה על המפה) כאשר 111 יושב כאן.

תל-כודנה זה כאן (מראה על המפה). היה ברור שהם פרצו על הציר הזה, ופה

הם היו פרוסים באזור הזה. עוד בלילה הם נחקלו במארב של 20 וכמה סנקים

שעמדו באזור הזה, כך שהיה ברור שהם עברו אותנו בצד הזה לכיוון מערבה.

על שלושת המוצבים עצמם הם לא עלו. הם היו מורידים

מפעם אצא לפעם ארטילריה. לפעמים היו סנקים סורים עוברים ליד המוצב,

יורים על המוצב, אבל לא היה מצב של תקיפה סורית לשם כיבוש המוצב; מה שכן

היה ב-116 עצמו.

הער: יאיר יורם

י. יאיר (המשך:)

פה יש קטע.. לא ברור בדיוק מי נתן את ההוראה, דרך מי היא התקבלה, אבל היא הגיעה אל הסמג"ד שלי כחל-פרס, ואליו היא הגיעה דרך מח"ט שריון, מח"ט 188, שנלחם באזור הזה, הגיעה אליו פקודה להחכוון לפינוי שלושת המוצבים. כאשר השיטה היא, שאוחס 15 אנשי המוצב עולים על סנקים ומסחלקים אתם. כאשר התכוון היה שהם ינועו על הציר עצמו לכיוון צפון, לכיוון כביש קוניטרה-נפה ויגיעו לאזור נפה.

זה התבצע לגבי 111. 111 פינו אותה חחילה צפונה, עקפו כביכול את כל הכוח הסורי שהיה כאן פזור, ועלו צפונה עם הסנקים ואחר-כך הגיעו עד לאזור הר-שיפון, ומשם לנפה וירדו בנסיגה הגדולה של נפה לאזור גשר בנוח יעקב. שני המוצבים - 115-144 - החפנו בשלב א' קודם-כל למיפקדת הפלוגה שישבה במחנה רפיד.

במחנה רפיד התרכזו אותה שעה 2 מוצבים; עוד כוח של סנקיסטים שהסנקים שלהם נפגעו או שהם עצמם נפגעו; אנשי ארטילריה, סוללות ארטילריה, שאיך שהוא הגיעו לאזור מיפקדת הפלוגה. הכוונה של הסמג"ד שלנו הייתה להציא אותם, את כל הקבוצה הזו, כרגל, שיסתננו כרגל מהכיוון הזה.

הי"ר אגרנט: הם יצאו כרגל?

י. יאיר: זו הייתה הכוונה בכל-אופן. שיצאו ממחנה רפיד כרגל, ינועו כאן, יסתננו לכיוון ציר המפלים, ילכו כרגל בחוף הערוצים האלה ויגיעו עד לכינרת.

בסביבות הצהריים הכוח הזה התארגן לתזוזה והתחיל לנוע. הוא נחל בסנקים סורים. פלומר, היו סנקים סורים בכל השטח. וזה היה בלתי-אפשרי כשבילו לעבור ביום, להסתנן ביום, והוא חזר אחר-כך כקילומטר חזר חזרה למיפקדת הפלוגה במחנה רפיד.

ועמ החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אה"צהער: יאיר יורם

י. יאיר (המשך):

לגבי התמונה בתל-פרס עצמן: בתל-פרס היה שם הסמג"ד שלי, עם הקמב"צ, שהגיעו כזכור בשבת, נקלעו להפגזה כמה קילומטרים, 2-3 ק"מ מתל-פרס, והצליחו אחרי כמה שעות להגיע אל התל עצמו ברצל, והגיע לשם גם מג"ד סיוע, מג"ד ארטילריה שעשה סיור בקו כדי להיכנס עם הגדוד שלו למתרח, להחליף את הגדוד שיושב בקו. היחה שם מחלקת נ.מ. שהגנה על תל-פרס עצמן, ועוד שני אנשי מודיעין מנפת, סמלי מודיעין מהחטיבה בנפת, שהם היחידים שהכירו בצורה טובה ויכלו מייד לזהות כל סוללה וכל נקודה בשטח שנורחה ממנה אש, וגם מכחינת כלים - זיהו נכון.

לגבי מה שקרה על התל עצמן - אם נחזור קצת אחורה - כי הזנחנו את הסיפור - במשך מוצאי שבת, אחר-הצהרים והערב ובמשך הלילה, כל מה שהם עשו על התל עצמו, זה איך שהיא שמרו על עצמם. קיבלו הפגזות רציניות על התל עצמו, כי זה היה ברור לסורים ששם יושבת מיפקדה. אינני יודע באיזה גודל הם תיארו אותם לעצמם. היה ברור להם שזה מוצב פיקודי. ירדה שם הפגזה רצינית מאד, אבל זה לא פגע. לא היו לנו נפגעים מזה, כי הכונקר שם בנוי טוב. הם טווחו ארטילריה, זיהו תנועות של סנקים סורים מתחת לתל. ופרט מעניין: הם זיהו את אותם טילים שנורו אחר-כך לכיוון... הפרוגים שנורו אחר-כך לכיוון רמת דוד-אזור נצרת, גל הסיפור הידוע. הם זיהו בכירור את המשאיות עם הטילים האלה עוברות מתחתם לכיוון חושניה. הסמג"ד שלי לא ידע לזהות מזה, אבל מג"ד ארטילריה זיהה בכירור וידע מזה. דיווחנו על כך לחטיבה. היו מאד סקפטיים לגבי הדיווח ולגבי הזיהוי. ככל-אופן רצינו להוריד לשם, על ה"עסק" הזה ארטילריה, לפני שזה מתמקם ונורה. אבל לא הצליחו. הם נכנסו הלאה, ובדיוק מהיכן הם ירו - לא הצליחו לזהות. זה לגבי הלילה, כאשר בעיקר הוא משמש

3196

~~3149~~

- 20 - 15 -

אד

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אה"צ

הערות: יאיר יורם

י. יאיר (המשך):

כאמור לקשר עם הארטיילריה, הורדת ארטיילריה על 116, על חל-סקי ועל תוצבים
אחריהם, ולקשר עם חטיבת הסנקים שפעלה מחל-פרס וצפונה באזור חושנייה.

אחרי-כן - א.ו.

~~2159~~

לפני כן אד.
אד.

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח - אחר הצהריים
הער: סאל י. יאיר

בבוקר יום א' הוא היה האחראי, הוא פיקד
על נושא של פינוי המוצבים (הסמג"ד שלי)

י. יאיר:

והקשר עם סנקים שפינו אותם, כשההכנית הרגלית לפנות ממפקדת רפיש את
החברה ברגל לא יצאה לפועל, הם תכננו לרכז סנקים באזור המחצבה סאחורי תל-פארס,
ועם הסנקים האלה כמו שהם עשו ביום, להעלות את החברה על הסנקים, ולנוע אתם
ככה קילומטרים מערבה עד שייצאו מהאזור ששרץ סורים, ומשם החברה יצאו ברגל.

כך הם עשו?

אגרנט:

זה כה שנעשה, נחנן הוראה והתרכזו בערך

י. יאיר:

תשעה סנקים באזור המחצבה (בשלב ראשון,
של תל-פארס, ושם התרכזו אנשי הארטיילריה וכל מיני סנקיסטים עובדים, ואנשי
סוללות וכל מיני אנשים לא מזוהים שהסתובבו בשטח מכל סיני יחידות ואיכדו את
הקשר עם היחידות שלהם. בשעה שלוש ושלוש-שבע הם זיהו כוונות הקיפה סורית
על התל עצמו, כשהם ראו כוונות חי"ר רציניים בערך גדוד חי"ר נערך מעבר
לקו הסגולות החיל להתקדם לכיוון התל. במקביל שלושה התיקופטרים סוריים התקרבו
אל התל, הכוונה שלהם היתה כנראה לנחות בעורף התל, ובין במחנה הפלוגה
שזה כאן (מראה על המפה) ובין התל נורתה עליהם אש נ"מ והופל הליקופטר אחד
באזור מחנה הפלוגה ברפיד. הליקופטר שני נפגע מאש שנורתה עליו מתל-פארס עצמו
וההליקופטר השלישי כשראה את גורל השניים הקודמים, לא ברור אם הנתיח את האנשים
ואז ברח, או ברח עם האנשים, כי הוא ירד נמוך לשטח מת. בכל אופן הסמג"ד נתן
הוראה להתכונן לנסיחת המקום עם כל האנשים שהיו שם. תיקף אחרי הארבע עם
ההליקופטרים הם התפנו וירדו בריצה מטורפת לכיוון המחצבה, שם במחצבה עצמה
התרכזו כ-130-140 איש. הוא קבע מפגש עם הכ"פ של הפלוגה שישב במחנה רפיד
איד הוא יחבור אליו כדי להעלות את האנשים ששם יושבים על הסנקים.
מיד איך שהם הגיעו למחצבה הם שמעו את היריות של הסורים שנלחטים על הבונקרים
הריקים, על התל עצמו. במחצבה הם התארגנו איכש, היה קשה מאוד לארגן שם את

האנשים מכיוון שזה היה כליל אנשים מיחידות שונות. איכשהו עשו מפקד פקדו כמה אנשים יש להם, היו שם גם שני נגמ"שים מ.113, זלדוח מה שמכונה, ועוד איזה זחל"ם ועוד איזה נגמ"ש שהגיעו על כל הרכב הזה, על הסנקים עלו כולם, התחילו לנוע לכיוון מחנה הפלוגה. העלו שם את האנשים שהיו שם וככה בצורה הזו הם החליטו לחתוך ישר, לחצות את ציר הנפט לנסוע פשוט ישר מערבה עד לציר המפלים, ולרדת עם ציר המפלים למטה לכיוון כנרת. הם המתינו בערך התחיל להחשיך, קצת המתינו לחושך, הם יצאו מהמחנה, הם התקדמו. הייתה להם בעיה הצינית של זיהוי בזמן התנועה מה זה הסנקים שלנו ומה זה לא סנקים שלנו. הם נחקלו בכמה סנקים סוריים, גם נחקלו בסנק שלנו ושם נפגע סנק אחד שלנו כאשר בין כוחותינו. אבל מיד אחרי הפגיעה הצליחו לזהות שזה שלנו, הם ככה התקדמו בערך עברו את ציר הנפט, באזור ההוא היה שם עוד פעם בעיה של זיהוי והיה חשש לסנקים סוריים. ואז מכיוון שעברו כנרת דרך פחות או יותר יצאו מהשטח, הסמג"ד נתן הוראה לרדת מהסנקים, כי גם הסנקים לא מסוגלים הרכה לעשות כשעומדים מעליהם אנשי חי"ר וגם כל פגיעה בסנק פוגעת באנשי חי"ר שעליהם. ירדו מהסנקים והתחילו ללכת כרגל לכיוון הכנרת, ירדו עד ציר המפלים והלכו לכנרת. אני אכדתי את הקשר עם הסמג"ד. כלומר, ידעתי שהוא ירד מהחל. הוא דיווח לי, דיווחתי על זה שהוא נטש את תל-פארס למפקדת החטיבה, מפקדת החטיבה התעניינה מי נתן לו אישור לעזוב את החל. אמרתי לז' שלא ניתן שום אישור לעזוב את החל אלא על ידי. והמצב חייב אותו. לא היה לו מה לשבת שם יותר. לא היה לו שום דרך להגן על עצמו לשמור על החל. ואמרתי להם שהוא בדרך (הכרתי את התכנית מה הכוונה שלו) לכנרת והוא כנראה יגיע אלי לאל-על מסכיב.

זה אני מדבר על יום ראשון בערב. גמרנו את

פרשת הגזרה הצפונית שלנו. כלומר, אם אנחנו מסכמים אז ~~שש~~ ביום ראשון בלילה שלושת המוצבים - 111, 114, 115 ריקים, תל-פארס עזוב, מפקדת הפלוגה ברפיד נעזבה. כל האנשים פונו פחות או יותר בצורה מאורגנת לכיוון השטח הכסוח באזור הכנרת. כשלב זה אין לי קשר יותר עם הסמג"ד. אני יודע רק שהוא התחיל בתנועה, שהם עזבו

אח מהנה הפלוגה, ואני ממתיין לו שיגיע מסביב לעין-גב חזרה לאל-על.
לבני מה שקרה בגזרה שלנו, בגזרה 116, תל-סאקי ואל-על:

כאמור, בבבקרן בערך בין שבע וחצי שמונה,
נפסק הקשר עם תל-סאקי. 116 ממשיך כל הזמן להדוף התקפות סוריות, והמצבים
שם מתחילים להיות יותר ויותר קריטיים כי הוא נעשה קצר בתחמושת ונפגעה לו
גם באזוקה היחידה שהיתה לו, נפגעה באחת ההפצצות. והוא זועק לחילוץ.
אני מדווח כל הזמן לחטיבה. עשיו יש מה קטע שלא היה לי דיווח עליו,
אני לא יודע גם מהי זה בדיוק החרש, אבל בשלב מסויים, נאפח, מפקדת החטיבה
נעזבה; כלומר הם דילגו, רצו לכיוון גשר בנות-יעקב, כך שהיה קטע שלא היה
לי קשר עם מפקדת החטיבה אלא דרך הקמב"ץ. או דרך קצין אג"ם אבל לא היה
לי קשר טוב עם החטיבה. ואני זוכר שביום ראשון בבוקר כבר היו הרבה מקרים
שדיברתי ישר עם הפיקוד, עם 82 ו-82א. כלומר, זה קצין אג"ם ועוזר קצין אג"ם
בפיקוד.

איזה פיקוד?

אגרנט:

פיקוד צפון. כעיקר כשהייתי זקוק לסיוע

י. יאיר:

ארטילרי ודושת סיוע אויר לטובח 116.

לבני תל-סאקי אבדתי אח הקשר אתו, כלומר, היה ברור לי לפי הדיווח האחרון
שלו שהסורים כחוץ בפתח הבונקר, וכולם פצועים אצלו. והפרידה השלום ולהתראות
ומל הספור שעל התל אין יותר אנשים היים שלנו. 116 היה ברור לי שאם אנחנו
לאמצליחים לחלץ אתם איכשהו, להתפרץ עם טנקים אליהם, הסוף שלהם יהיה דומה.
על נסיגה הימית אי אפשר היה לדבר מ-116, כיוון שהתקיפה עליו הייתה
גם צפון וגם מדרום. והסורים היו כבר ממש בתוך המוצב, והיקפית לו סביב ככיב.
כך שהשיטה היחידה שנראתה לי אז אולי להצליח לחלץ אותו. זה מכיוון שנראה לי
שציר התקיפה המרכזי של הסורים הוא על הציר הראשי של הרמה, על ציר רמח-
מג'מיס-אל-על, ויש לנו את ביש המערכת שנוע לאורך ארוקד, על הקו ה-16 וממשיך
הלאה. הדרך היחידה שנראתה לי זה אולי להסתנן טנקים, להחקדם עם טנקים על הציר
הזה באגף של הסורים. לא קיבלתי שום דיווח על תנועה על הציר הזה ולהגיע למוצב

~~2153~~

ועדת החקירה - 14.1.74

ישיבה נח - אחר הצהריים
הער: ~~ל"ג~~ = סא"ל י. יאיר

ולמעלה אותם איכשהו בחסות ארטיילריה או משהו כזה, ולסגת אתם במהירות אחורה.
 בכל אופן, זה לא היה אקטואלי כיוון שלא היה לי סנקים ואני עוד כרגע עומד פה
 בחרדה גמורה כי אני יודע שהסנקים מרמח-מגשימים נמצאים במרחב של רבע שעה
 נסיעה משהו כזה אלי, בלי ששום דבר יוכל לעצור אותם. בשעה חשע וחצי בבוקר
 כשאני עומד כאן למעלה על הבונקר וצופה על הסנקים הסוריים שמסתובבים באזור
 של בערך ארבעה-חמשה קילומטר ממני, פתאום זועק לי הסמל מבצעים שאחי על הגב -
 סנקים מאחוריך. אינסטינקטיבית הרבצנו שנינו גלגלל מהגב ועד למטה. ורק לכטה
 הצלחנו לזהות שזה סנקים שלנו. זו היתה הפלוגה הקאשונה, פלוגת שוטים, שהגיעה
 למטה למעלה.

איזו פלוגה?

אגרנט:

שוטים, צנטוריונים.

י. יאיר:

באיזה שעה זה היה?

לנדוי:

בחשע ושלושים בבוקר ביום ראשון.

י. יאיר:

אחרי כן מי.

לפני כן - אר

מ"י.

ועדת החקירה - 14.1.74
לשיבה נח' - אחח"צהער: סא"ל י. יאיר

יצאתי לכביש. הם נעו על הציר המרכזי. רצתי מיד לכביש עם מפה ביד, עצרתי את הסנק הראשון, ביררתי איפה המ"פ. עליתי על סנק המ"פ והסברתי לו (א) מה קורה, איפה אנחנו ואיפה הם, ומה צפוי לו. וביקשתי ממנו שיתקדם מה שיותר קדימה, לכיוון הזה (?). אני יושב על צומת ציצית - סיפה; ביקשתי שיתקדם קדימה לכיוון הצומת הבאה ויחסום אותה; שיתקדם מה שיותר קדימה כדי לא לחת לסורים להתקרב; כי ברבע שהם תופסים פה את הפיחחה הזאת, למעשה (א) הם עוצרים את התנועה שלנו, כי צא פה את ואדי אל-על, נחל אל-על, שיורד מצד אחד, והערוץ של הרוקאד שיורד מצד שני, שהם שניהם בלתי עבירים לחלוטין לשריון; ויש פה פיתחה ברוחב של בערך 1.5 ק"מ עד 2 ק"מ, שאותה קל מאד לחסום עם סנקים, כך שלא יהיה מעבר.

לכן ביקשתי ממנו שיעבור את מפקדת הגדוד ויתקדם קדימה. הוא אמר לי שהוא קיבל הוראה להגיע עד אלי ולעצור. אמרתי לו: טוב, אז תתקדם עוד לפחות 500 מטר ותחפוס עמדות בצד הזה של הציר, כך שתחסום את הציר הזה (?). כי המקום שהוא עמד היה בכלל שטח מת.

הוא ביצע את זה. ניסיתי לקחת חלק מהסנקים האלה. ביקשתי רשות. התקשרתי אז לחטיבה וביקשתי שיפנו הלאה, לא ידעתי מי עולה אלי, מי זו האוגדה שעולה אלי; ביקשתי שיפנו הלאה למסגרת הגדולה יותר, שיקבלו אישור שהסנקים האלה יתחילו ללחוץ צפונה, כדי שהתנועה של הסורים תהיה יותר איטית דרומה. לא קיבלו אישור. אמרו: בשום פנים ואופן לא, אלה עומדים פה ועוצרים כאן.

בינתים - הסיפור הידוע על 186, תקיפות כל הזמן. מפעם לפעם אנחנו מצליחים להוריד עליו ארטילריה. בסביבות הצהריים, בערך בשעה 12.00 או 12.30, משהו בסביבה הזאת, אולי 1, מגיע גדוד - לפי מספר הסנקים זה לא גדוד, אבל יותר מפלוגה, או שתי פלוגות - של שרמנים, שעלו הנה (?). יצאתי עוד פעם לצומת וביקשתי אגף מהם שהם יתקדמו על ציר ציצית, על ציר הרוחב

ועדת החקירה - 14.1.74

ישיבה נח' - 'אחה"צ

הערך: סא"ל י. יאיר

הקטן הזה לכיוון נחל גולן ויחסמו את הפיתחה מהכיוון הזה. הם החפרו באמה לכיוון מזרח. ה"שוטים" עומדים באזור אל-על; הם עומדים בין אל-על לנחל גולן. ואז הסנקים הסורים פתחו או יותר מביעים לטווח של בערך קילומטר, הראשונים הגיעו אפילו 700 מטר מאל-על עצמה.

כלומר בשלב הזה שהרמנים הספיקו בדיוק להחפרם ותפסו עמדות וסגרו את הפיתחה הזאת, במקביל הסורים - את זה ראינו מהבונקר למעלה, מהגב למעלה - התקדמו כך שלמעשה הם היו במסרת רוחב או לסנקים שעמדו כאן, וכשהם פנו לכיוון הסנקים האלה - הם היו פגיעים לשרמנים שעמדו כאן. התחיל פה להתפתח קרב שין בשין, שריון בשריון, כשהטיבה 9 הזאת עוצרת את הסנקים הסורים, פוגעת בהם. נעצר כאן בערך גרוד, עומד - אולי כבר פיננו אותו - עמד שם גרוד של סנקים סוריים בטווח של 1 ק"מ - 1.5 ק"מ מאל-על עצמה. פגזים של הסורים שנורו לכיוון הסנקים שלנו פגעו באל-על, בבונקרים ובמפקדת הגרוד.

החקרתי ל-20, למח"ט הסנקים, מח"ט 9, לא ידעתי מי זה,

לא ידעתי גם איזו חטיבה זאת; אני זוכר רק שהשם שלהם בקשר היה "ליפור". כשרצתי בפעם הראשונה למ"פ, לקחתי ממנו ישר את התור, כדי שיהיה לי קשר ישיר אתם. הסכרתי לו שיש לי אנשים ב-116, וחייבים להגיע אליהם, ושיתחילו ללחוץ צפונה, שיתחילו להתקדם.

למי אמרת את זה?

היו"ר אגרנט:

דיברתי עם המח"ט של הסנקים, מח"ט 9. הסכרתי לו שיש

סא"ל יאיר:

לי גם אנשים פגועים בחל-סאקי ושיתחילו ללחוץ קדימה.

הם התחילו לאט לאט להתקדם, אבל הכוונה שלהם הייתה בכלל לא להתקדם, אלא לבלום כנראה - היוס אני יודע - לעצור באזור ציר קורלנד או קצת מעבר אלי, באזור הזה (?) עד שיגיע כל שאר הכוח של האוגדה הזאת, או אוגדות אחרות יתחילו לתקוף גם מהצפון,

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח' - אחה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

בכל אופן לי לא היתה ברורה התמונה, למה הם לא רצים

קדימה, למה הם לא מתחילים בהתקפה קדימה. בכל אופן, הם נעצרו באזור ציר קורלנד, כ-2 ק"מ צפונית לי, נכנסו שם לחניוני לילה.

איזה סנקים היו אלה? צנטוריונים?

היו"ר אגרנט:

זו היתה פלוגה אחת של צנטוריונים, וגדוד או משהו כזה, של שרמנים.

סא"ל י. יאיר:

בלילה, ביום ראשון, נתתי הוראה, מיד כשהתחילה הלחימה

של השריון...

זה לילה 7-8, כן?

לסקוב:

כן, בערב של יום ראשון, של ה-7. אבל עוד בצהריים, אחרי שהסנקים התחילו להילחם - אחר כך אעמוד על זה

סא"ל יאיר:

בסיכום - נתתי הוראה לרופא שלי עם התאג"ד שלו, עם האמבולנס, לעלות חזרה

לאל-על. היה לנו שם בונקר מצויין שיכול לשמש כנקודת פינוי. הוא עלה חזרה

לאל-על עצמה והחמקס בבונקר שלו, ולשם פינוי נפגעים של הסנקים בהמשך.

לאחר מכן, לקראת ערב, נתתי הוראה לפלוגה שלי שישבה

בנחל גולן כל הזמן, לעלות מעין-גב למעלה לאל-על עצמה, כדי שתהיה...

איפה הם ישבו?

היו"ר אגרנט:

הם ישבו בעין-גב. הם ירדו הרי ביום ראשון בבוקר, כל

סא"ל יאיר:

הגדוד. אמרתי להם שיעלו חזרה לכיוון אלי, למפקדת הגדוד,

עם 4 זחל"מים, ואירגנו אותם שם להגנה על מפקדת המחנה עצמו.

זה היה ב-8 לתודש?

היו"ר אגרנט:

זה היה ב-7 לתודש בערב.

סא"ל יאיר:

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח' - אחה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

עוד אירועים: ביום ראשון כצהרים בערך איבדתי את הקשר עם 116. באחת ההפגזות או בפגיעה של סנק נפגעה להם האנסנה, ומהצהרים איבדתי את הקשר אתם לכמה שעות. וזה היה באמצע החקפה סורית, כך שחשתי מאד לגורל המוצב הזה. בכל אופן, בשעה 5 בערב או משהו בסביבות השעה הזאת, הם יצרו אתי קשר חזרה, הסבירו שהיתה תקלה במכשיר, הם הצליחו לאלתר איזון שהיא אנסנה והצלחנו לחדש את הקשר בינינו. ועם חידוש הקשר - עוד פעם הסיפור הישן, שלזה עכשיו הסוף ממש, כי הסורים כבר בתוך התעלות, ואין להם תחמושת, ועוד פעם ארטילריה עליהם, וכל הסיפור הישן, יש להם שלושה נפגעים. כמובן שהמשכתי בשקרים שלי, כרגיל, שהסנקים - זה ענין של דקות עד שהם מגיעים אליהם, ויש ארטילריה, ושכל הצבא הישראלי בדרך אליהם. זה לגבי 116.

לגבי חל-סאקי - בערב, לא זכורה לי בדיוק השעה, פתאום אנחנו שומעים כמין מאיזה שהוא חלום, חייל מזדהה בשם חל-סאקי: כאן 616 ב', מדבר "גפרור" (זה כינוי לחייל), כולם פה על ידי פצועים וגוססים; אם לא מגיעו מיד - אנחנו גמורים. א) זה היה מעודד לשמוע שיש שם עוד חבר'ה בחיים. זה אחרי שלא שמענו מהם בערך יום שלם; והיינו משוכנעים שאף אחד לא נשאר. התחלתי לדבר אתו. אמרתי לו: תשמע, חשקה את החבר'ה וחעודד אותם, זחטביר להם שאנחנו כבר מגיעים; כבר יש אצלי פה סנקים וכולם בדרך אליכם, וכבר מגיעים.

יזחר מאוחר אחד הקצינים של הסנקיסטים, מ"מ סנקים שהיה פצוע קל, ששכב בבונקר עצמו, נשלח על-ידי הקצין שלי שגם כן נפצע ואיבד את ההכרה, אבל כששבה אליו ההכרה והוא ראה שהסורים כנראה עזבו את התל, כי הם התקדמו או משהו כזה - שלח אותו לסנק פגוע שעמד על-יד הבונקר, אמר לו שיביא משם מיס. הקצין הזה הלך עם עוד חייל שלי, יצא לסנקים, הביא מיס; אבל גם הפעיל את מכשיר הקשר בטנק ויצר אחנו קשר, ונתן לנו דו"ח דומה, שכולם פצועים וכמצב קשה מאד,

ועדת החקירה - 14.1.74
 ישיבה נח' - אחת"צ

הער: סא"ל י. יאיר

ושצריכים להגיע. לן היה לי יותר קל להסביר שהסנקים כבר אצלו, מכיון שהוא סנקיסט הוא יודע כמה מהר השריון מתקדם, וזה עניין של שעה-שעתיים מכסימום עד שיגיעו אליו. זה יום ראשון בערב. ואם הם יחליטו לא להתקדם כלילה מאיזו שהיא סיבה, אז עם שחר הם תוך שעה אצלו, ושפשוט יחזיק את החבר'ה ויספל בהם, ויחבשו אותם וישקו אותם, בגא כי חבל עכשיו שלא יהזיקו מעמד.

דרך אגב, עם החייל הבודד הזה לי לא היה זמן כל הזמן לדבר אתו, אבל דיבר אחר גס 24 ו-82, כלומר ישר הפיקוד דיבר עם החייל הבודד הזה בתל-סאקי, והחייל הבודד הזה צאג כל הזמן דיווח להם מה קורה, גם לגבי התנועה הסורית מחתת לחל. כי זה למעשה הציר המרכזי שהסורים נעו עליו.

לגבי 116 - מאחר וביקשתי שיחקדמו אליהם, וראיתי שהשריון

לא כמגמת הקיפה, אלא כמגמת בלימה באזור שקצה צפונית לי, תכננתי עוד פעם לבצע מה שרציתי לבצע ביום ולא היו לי סנקים, התלסתי שבלילה זה יהיה הרבה יותר קל; לקבל מסגרת של סנקים, של מחלקה - מצדי שיחנן פלוגה, לנוע אתה על ציר המערכת, על הקו הסגול עצמו, משום שנראה לי עוד פעם ששם אין סנקים סוריים, או לא בכמות רצינית. ובכל השמחה שמרחשת, ובכל הקרב והכוחות שמתנגשים כאן - איזה כוח קטן יכול בקלות להסתכן עד למוצב עצמו או עד לקרבחו, להעלות את האנשים עליו, ולסגת לכיוון אל-על.

אחרי כן רשמה ת.כ.

~~2159~~

ועדת החקירה-14.1.74

ישיבה נ"ה-אחה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

החקשרתי עם המח"ט של חסיבת שריון 9, ובקשתי את זאת ממנו. הוא לא ידע בכלל מי מדבר איתו, זה כבב קרה. הזכרתי לו שאני זה שיושב כאן, זה שדיבר איתו בצהריים. זה היה מח"ט 9 בן-פורת מבטקה. בקשתי שיקצה לי 3-4 טנקים. בהחלה דברתי אתו על פלוגה, אחר-כך ירדתי למחלקה. הוא לא הסכים בשום פנים ואופן. ניסיתי אחר-כך לפנות לחטיבה 820, לנפאת, כדי שהם יפעלו אצל מפקד האוגדה, כדי שדרכו אני אקבל את זה, אחר-כך ניסיתי שיפעלו דרך הפקוד. כקצור זה לא הלך, אף אחד לא קנה את הרעיון. דברתי עם 116, שיניתי את החכנית ותיכננתי משהו אחר. אמרתי שהם יעזבו כרגל את המוצב, יסתננו, יתרחקו מהמוצב כ-4-5 ק"מ כוון גס (מפניע על המפה), לא לכוון הזה, אלא מכאן אלא ישר מערבה, לאזור הזה פחות או יותר, יסתחרו שם במשך הלילה והיום, כי היה ברור לי שהכוחות שלנו יביעו לשם למחרת אחרי שעתיים-שלושה ארכע שעות של לחימה. החקשרתי אל מפקד המוצב ודברתי איתו, שאלתי אותו מה המצב בדיוק עם נפגעים. הוא אמר לי שיש לו שלו נפגעים, אחד פצוע קשה מאד, לפי ההגדרה שלו - גוסס שניים פצועים קל. שאלתי אותו אם א"ח השניים האלה ניתן לשאת על המתפדים הוא אמר. שכן, אמרתי לו בדיוק מה שאני מתכוון שיעשה. דברתי אתו לא באופן גלוי אלא קצת ברמזים, כדי ששכני-הדודים לא יבזבזו גם כן מה אני מתכוון לעשות איתו. סיכמנו שהיא לוקח את הפצוע קשה, הגוסס הזה, הוא מחביא באחד הבונקרים, מצמיד אותו לאיזה פינה, מחבר לו אינפוזיה, נותן לו את הטפול שהוא יכול לתת לו ומחביא אותו באחת הפינות. את שני הפצועים האחרים הוא מעמיס על הכתפיים, יוצא ומסתחר בנקודה מסוימת, פחות או יותר באזור שאמרתי לו לערכה. נראה לי שהוא יכול לעשות את זה, במסגרת מבחינת הכושר, אני מכיר את החיילים, וגם מבחינת השטח - תנועה, עבירות וכל השאר. סיכמנו שזה מה שיעשה, אך הוא נתן לי מגבלה אחר. הוא אמר לי, כרגע בשום פנים ואופן אני לא יכול לזוז אפילו מטר אחד מהבונקרים שהפצועים יושבים. הוא עצמו היה בעמדת מ"מ, זוהי עמדה בחוץ, כי בין הבונקרים בחוץ החלפתה, יש חיילים סוריים פזורים, ובין החללות בחצר עצמה, יש חיילים סוריים, חלקם פצועי

התביעה

42.
ח.כ.

ועדת החקירה 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחה"צ

העד: סא"ל י. יאיר

ותלקם בריאים, שכל זה מוחנה, הוא לא יכול לבצע את זה כמו שאני רוצה. אמרתי
לו שמה שאני עושה עכשיו, אני מרכז ארטיילריה על המוצב עצמו, מתי שנבמרת הארטיילריה
אני מודיע לו, פגז אחרון נורה. הוא בינתיים בזמן ההפגזה מתארגן, נבמרת הארטיילריה
ובחסות כל העשן והאבק הוא מסתלק מהר. כך סיכמנו, הורדנו ארטיילריה על המוצב
עצמו. מה שקרה ~~בזמן~~ בזמן הארטיילריה הזו, היה טנק סורי אחד שפגע פגז ישיך
בתוך העמדה של המ"מ, המ"מ עצמו - מפקד המוצב ועוד חייל נפצעו, ואז קבלתי
דווח, כלומר שמעתי שאמ"ם לא מדבר איתי יותר אלא החייל. החייל דיווח לי שהמ"מ
נפצע ועוד אחד נפצע, אחר-כך היה שם המ"כ שלקח את הפקוד על המוצב ודיווח של
שיש לו כרגע חמישה נפגעים, וכמובן שהחוכניות להסתגן החוצה נפלה מכיוון שהם
לא היו מסוגלים לצאת החוצה עם כל הפצועים שלהם, ב. לא היה גם מי שיוביל אותם,
על המ"כ פחדתי להסיל את המשימה של הנווט והסתמנות החוצה בין כל הכוחות
הסוריים ששרצו שם.

זה היה המצב ביום ראשון בערב. בינתיים ~~באזור~~

חל-סאקי, פצועים כולם, גוססים. ב-116 5 פצועים ו-7 בריאים, אין להם יותר
שום נשק נ"סי, חוץ מרנ"ם אחד. התחמושת הולכת ואוזלת, הטנקים שלנו עומדים
כ-2 ק"מ צפונית לאל-על. כל שאר הגדוד: יושבת פלוגה אחת שלמרת על אזור הצומת
של אל-על ומוקפת גדוד. כל שאר הגדוד נמצא בעין-גב, כשהכח הצונה - הפלוגה הצפונה
נמצאת אי-שם בדרך בכיוון רפיד לכיוון הכנרת על ציר המפלים. זה יום ראשון, כך
עובר הלילה, כשבליילה המוסיב המרכזי הוא החקיפות על 116. הסורים הגיעו עד
הבונקר של הפצועים, המ"מ הפצוע הצליח לחסל 7 חבר'ה ~~בפתח~~ בפתח עצמו, תוך כדי
שכיבה. זהו. חוץ מלהוריד עליהם ארטיילריה, ולהגיד להם שכל רגע מגיעים אליהם
וכל מיני עדודים אחרים, לא היה לי מה לעשות. זו היתה הפעילות. בינתיים מנפאח
כל הזמן מטרידים אותי לגבי הסמג"ד שלי - איפה הסמג"ד ואיפה הסמג"ד. אמרתי
להם שיניח לי לנפשי. איפה הסמג"ד שלי, איני יודע. אני יודע שהוא בדרך
לכנרת. כאשר יגיע לכנרת, יתקשר איתי ואני אדווח להם. זו הנקודה שהטרידה

~~222~~

3101

.43.

ח.כ.

הער: סא"ל י. יאיר

אותם משום-מה יותר מכל. אולי משום זה שחשבו שנשאר איפה שהוא על החל. אמרתי להם שהוא לא על החל, הוא עזב את החל לכוון רפיד, הוא יגיע, חסמכו עלי. זה ביום ראשון בלילה, כל הלילה הזה, אחרי שהתכנית עם ההסתננות החי"רית נפלה בגלל פציעת המ"מ ועוד הפיל נפלה, הידשתי את הדרישה לקבל צדד כמה סנקים, להסתנן איתם לפני אור לכוון 116. לא זוכר עם מי דברתי שם. נדמה לי שבשלב מסוים דברתי גם עם מפקד האוגדה, גם עם המח"ט וגם עם מח"ט 820, גם עם הפקוד באיזו שהיא צורה. בקשתי מ-820 שהם ידברו עם המסגרות הגדולות כלומר עם הפוגדה או עם הפקוד, כדי שהם ישיגו את הנושא הזה. זה לא הלך.

בכל אופן, מה שכן בקשתי, עצם שחר יתחילו להתקדם, כלומר ירוצו קדימה. לא יכנסו עוד פעם לקרבות שההייה או בלימה, אלא יתחילו ללחוץ קדימה, כדי שיגיעו אל המוצבים האלה תוך שעה-שעתיים. אני מדבר על ה-8.10 כבר. עם שחר התחדש באמת הקרב, קרב הש' ב-ש', כי כל הלילה זרמו עוד כוחות בציר בכוון כלפי מעלה. גם הארטיילריה, כל האוגדה של מוסה פלד התקדמה בכוון אל-על. עם שחר התחילה התקיפה והתחילו להדוף את הסורים לאט-לאט, הרבה יותר לאט ממה שחשבתי בתחילה. בינתיים קבלתי ביום שני בבוקר פלוגת חרמ"ש ת"פ, כלומר חתם פקוד שלי. פלוגת מלואים שהגיעה עם האוגדה של מוסה פלד, איני יודע באיזו דרך הגיעה למעלה. קבלתי הוראה לילה קודם שאקבל אותם, והם הגיעו בבוקר בערך.

התכנית שלי היתה זו: לקחת את החכר שלי, את הצנחנים ש לעלות על הכלים של החרמש, לפנות את החרמ"ש שניקים מהכלים ולהתקדם מיד אחרי הטנקים הראשונים, כי היה לי ברור שהטנקיסטים, כלומר חטיבת 9 שנלחמה באזור תל-סאקי, לא יהיה לה זמן להתחיל לפנות, לאסוף ולטפל בנפגעים שלי ששוכבים בשטח כבר יומיים, לכן הורדתי, פיניתי 7 זחל"מים מפלוגת החרמ"ש הזו שבאה מצויידת לקוים, העליתי על ארבעה מהם חיילים שלי ככת לוחם, עיר שלוש זחל"מים השארתי ריקים לשם פנוי נפגעים. לקחתי גם את הדוקטור שלי עם כל הצוות שלו והייתי בקשר מקביל עם הטנקים,

3209

~~3162~~

ועדת החקירה-14.1.74
ישיבה נ"ח - יאחה"צ

44. 50.
ת.כ.

הער: סא"ל י. יאיר

"ציציה-טיפח"

עם כח הטנקים, שהתקדם על ציר ~~המרכזי~~ / על הציר המרכזי, כדי לדעת מתי הוא מגיע
לאזור חל-סאקי. במקביל דאגתי שהכח הנע על ציר המערכת, יהיה לו ברור לחלוטין
שב-115 יש כח שלנו, המוצב סוחזק עור על-ידנו, ושגורתי את כל נושא החבירה בין
הטנקים המתקדמים ובין המוצב שיושב. ההתקדמות היתה איטית, כלומר הרבה יותר
איטית משחשבתי. ומה שקרה בינתיים, שהסורים על ציר ההתקדמות שלהם, כלומר על
ציר ~~המרכזי~~, עוד פעם עלו. המל"ד דיווח עוד פעם על הטנקים שנעים צפונה; וזה
נתן אינדיקציה לנו לפחות, והעברתי זאת הלאה, שעסורים החתילה בנסיגה. הוא ראה
תנועה שלהם צפונה ~~לא צפונה~~, ודיווח ~~על צפונה~~ כל הזמן מה נסוג צפונה, ולא זיהה
תנועה דרומה. אמרתי לו שיהיה שקט לגמרי, ולא יציק להם. הם במגמת נסיגה ואם
יתן להם לעבור לידו, אולי הם לא יפריעו לו. הבעיה היתה שהם לא תמיד ידעו
אם המוצב שלנו או שלהם. כל אלה שנעו צפונה, היו משוכנעים שהמוצב שלהם, ואז
הם עלו על המוצב עצמו, ואז לא היתה להם ברירה אלא להלחם, ואז אמרתי לו, תקיף
רק מטווחים של 50, 20, 30 מטרים, כאשר אתה בטוח שפה הולכת לקרות איזו שהיא
פגישה לא נעימה.

(המשך רשמה טק)

מה שהולך על ירך - חן לו לחלוף. בכל אופן, היתה עוד פעם תקיפה מחוכננת. הם
 התעקשו על 116. היתה עוד תקיפה בדרך בשעה 10.00 כבוקר, ביום השני, ה-8 בחדש,
 על המוצב עצמו, כנראה כדי להחזיק בו, כי זה מוצב שנותן איזה שהוא יתרון
 אסטרטגי בשטח. היתה עליו עוד פעם תקיפה. בקשתי שוב ארטילריה על המוצב עצמו.
 ואז פעם ראשונה נתקלתי בתשובה, שאין ארטילריה לטובת העסק, וזה היה לטובת 116,
 זה היה בשלב שהיה ברור לי שיש הרבה מאד סוללות שלנו בשטח. גם האגד הארטילרי
 של האוגדה של מוסה, וגם האגד הארטילרי של האוגדה - לא ידעתי מי זאת - אבל עולה
 בציר השפלים, וגם הסוללות האחרות שעברו כל הזמן באיזור מפה.

קבלתי תשובה שאין לטובתי ארטילריה כרגע, כי יש
 עדיפויות אחרות. אצא התשובה הזאת די הרגיזה אותי, ודיברתי ישר עם הפיקוד נדמה
 לי, והודעתי להם שאין שום עדיפות אחרת, כי זה המוצב היחיד שהחזיק מעמד, וזה
 יהיה טראגי מאד אם עכשיו, ביום שני, שהסנקים נמצאים שעה ממנו, הוא יפול בגלל
 זה שלא מוכנים לתת אש על מוצבינו. ניסו להסביר לי שהסנקים המתקדמים זקוקים לזה
 לקרב התנועה. אמרתי שהם יכולים להמתין כמה דקות, הם לא במצב לחוץ כל כך, ושהאש
 תופנה לטובת המוצב. זה שיכנע. קבלתי אש על המוצב, וגם רביעיה של מטוסים
 ירדה עליו, לטובתו ובסביבתו. מה שקרה - אחד הבונקרים התחיל לקרוס. נתתי
 הוראה שהם יהיו מוכנים לפנות אוחו, שיפנו אותו לבונקר השני שמחזיק מעמד. התשובה
 מיחה שאי אפשר לבצע את זה, כי בין שני הבונקרים סך הכל סחך של 20-30 מטר
 אחד מהשני, יש חיילים סוריים. אמרתי למ"מ: חשמע, אני לא נותן לך הוראות מכאן,
 תעשה כפי שאתה מבין, תכין אבל אמצעי פריצה מבפנים החוצה, למקרה שהוא ייסתם,
 תתחילו לפעול מבפנים החוצה ואנחנו מהחוץ פנימה כשנגיע.

זה מה שקרה. על 116 קבלנו עוד פעם ארטילריה.
 זה שבר את ההתקפה הסורית. יותר לא תקפו באופן סדיר, בצורה מסודרת, את המוצב.
 הם עברו על ידו. מפעם לפעם היו חיילים סוריים מגיעים שם. אבל לפי הדייווחים
 שלו - וזה ענין מאד לגבי תמונת מצב בשטח - הוא דיווח שהחיילים, שהם כנראה סנקיסטים

שבורחים בלי נשק, בלי חגור. הרבה חיילים נראו לו כצוותי טנקים שנטשו את הטנקים שלהם, כי אין להם נשק ואין להם חגור והם בורחים, ותנועה של סורים צפונה ומזרחה, כשהם לא במגמות תוקפניות לגבי המוצב. כנ"ל רכב שנע. היה שם איזה־פקק נוראי באיזור תעלת נ"ט, שהם עברו אותה הלורך ובדרך חזרה בגלל ההזדרזות שלהם אולי, הם יצרו פקק רציני, והוא דיווח ואמר שאם יירדו שם מטוסים, זה יכול לעשות סדר כללי. ירדו שוב מטוסים. בעט מאד יחסית למה שהם יכלו לעשות שם.

לגבי 116, סגרתי אתו שוב את הנושא של החבירה בינו לבין הטנקים שלנו. אמרתי לו שבכל מקרה לא ייצא בתרועות לטנקים שלנו, כי הם יכולים לירות בו בקלות. שישאר בפנים. נחתי לו את התדר שלהם. ביררתי עוד פע עם הטנקים שיידעו ש-116 שלנו וכל אמצעים. דווחתי שיש שם נפגעים שיהיו מוכנים לפינוח שלהם, ואני התרכזתי בנושא של פינוי חל-סאקי. בתל-סאקי לפי החשבון שלי היו צריכים להיות לי בערך כ-40 50 לוחמים, פלוס טנקיסטים שלא ידעתי באיזה מספר ובאיזה מצב. היה ברור לי שחלק גדול מהם הרוגים. ולכן הכנתי אתי משאית לפינוי חללים. כאמור, העליתי כוח שלי על זחלם"ים ולקחתי כמה זחלם"ים ריקים נוסף לזה. לקחתי את דופ א שלי. בדרך התחלתי להתקדם. עברתי את כל הסור של האוגדה, עד שהגעתי לאיזור רמת-כגשימים. באיזור רמת-מגשימים ראיתי את הטנקים שלנו ושלהם עוד נלחמים באיזור חל-סאקי. איך שהטנקים הראשונים שלנו הגיעו לתל-סאקי כן, היה עוד אירוע אחד - בדרך ראיתי פתאום חוליית רפואה של האוגדה, פלוגת רפואה, ולקחתי מהם עוד שני רופאים על קומנדקר מוליה שלהם. הם גם כן קיבלו דיווח כבר מהטנקיסטים שלהם, שהם ראו את הנפגעים שלנו באיזור חל-סאקי. כך שלא היתה לי בעיה. הם היו מוכנים לכוא. הם ידעו כמה מדובר.

אחרי שהטנקים שלנו הגיעו לתל-סאקי ועברו אותה, אנחנו הגענו למעלה אל החל. התפרשנו ישר. הגענו אל החל, נאמר לנו על ידי הטנקיסטים - היו שם שני טנקיסטים פגועים, טנקיסטים טריים, כלומר מהכוח של הטיבה 9 שהתקדם - שיש סורים בונקרים. זה היה מצב מאד לא מעודד. כי לא ידענו

אם הסורים שוככים עם ההיילים שלנו באותו/בונקר, ואיפה יש חיילים שלנו ואפה לא. התחלנו להתנהג בחשדנות. התחלנו לצעוק לתוך הבונקרים, ושמענו תשובה מבונקר אחד, ושם התרכזו כל הפצועים שלנו, ומשאר הבונקרים לא שמענו צעקות שלנו. התחלנו להציץ פנימה. לא היו סורים בבונקרים. הם ברחו לפני שהגענו.

התחלנו מיד לפנות את הנפגעים ולאסוף את

החללים שלנו. הזמנתי מסוק פיננאי, הנחתנו אותו כחל עצמו ממש. היה שם מבצע לא רגיל. הנחתנו מסוק לפינוי הנפגעים הקשים, זה היה רגע מרגש מאד למצוא שם חבר חיים, גם את פקד האמצא התצפית עצמו, שהייתי משוכנע - גם לפני שהוא לא דיבר יותר בקשר - שהוא נהרג. מצאנו הרבה מאד חברי פצועים, מצאנו גם הרבה הרוגים. אבל אם חששתי שיש לי שם 40-50 הרוגים, סך הכל היו לנו שם 17 הרוגים, וכ-25 פצועים. לא היה שם אף יהודי בריא אחד. אבל סך הכל הפציעות שלהם - היו שם 5 במצב קשה מאד, אבל השאר היו במצב לא קשה, אפילו פצועים קל חלק גדול מהם, אבל כיוון שהיה כבר יומיים וחלק מהם דתיים צמו כיום כיפור ולא שתו, הם פשוט היו השושים מאד מבחינה גופנית, כך אפילו פציעה קלה ואיבוד נוזלים יכול היה לגמור אותם.

תוך כדי הפינוי, כשכל השיירה של האוגדה

כלומר האגד האטטילריה שלהם והנגמשים עומדים על הציר עצמו, הייתה אפיזודה ששני סנקים סוריים תועים עם עוד פלוגה על משאיות, התחילה לנוע מהכיוון הזה לתוך השיירה שלנו. ארגנו כמה תותחים סחנעיים, שירו בכיוון ישיר, כי הסנקים כבר היו 4 קילומטרים קדימה. הצלחנו לעצור אותם. הם התחילו לסגת, לברוח חזרה. זך הייתה כנראה פשוט טעות, אבל הייתה יכולה להיגמר עצוב מאד. היו נכנסים הסנקים האלה לתוך השיירה, לא היה שום דבר שיכול לעצור אותם.

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחר הצהריים

עדות סא"ל י. יאיר:

פינינו את הנפגעים, אספנו את ההרוגים.

בינתיים נודע לנו על ידי הסמג"ד שהגיע בבוקר, כפי שקווייתי והאמנתי, לאל-על, הוא פגש אחד קצין ועוד חייל שנרחו מהל-סאקי לכנרת. אחד מאוהם אנשים, קצין שהיה על שלושת הנגמשי"ים שיצאו לחלץ את האנשים. הוא ישב כל יום ראשון במשך היום בתוך בונקר עם עוד שני קצינים פצועים. צמוד, לא בבונקר של הס"ט, שדיווח כל הזמן אלא בונקר על יד, ואחד לא ידע מהשני, בלילה הם החליטו להסתנן. הם יצאו. סתל סאקי עצמו. יש שם שלושה בונקרים. כשהם קפצו מהנגמשי שלהם ורצו אל התל, הם נכנסו לבונקר הראשון שהם מצאו, והם לא הגיעו לבונקר שישב שם שרוב הכוח עם הפצועים. והם ישבו שם בשקט. הסורי מסוים מה לא נכנסו לתוך הבונקר הזה לטהר אותו. הם ישבו שם. כל הרביעיה הזאת היתה הפצועה. הם חיכו עד חושך. בחושך הם החליטו להסתנן לכיוון מערב, להגיע איכשהו לכנרת. הבעיה הייתה שלא היה ברור להם עד איפה האיזור שלנו ועד איפה הסורים. הם בכלל לא היו בטוחים - ודרך אגב זה גם לא היה בטוח, ואפוא הסמג"ד, אם הסורים לא הגיעו לציר הכפלים, כי הם ראו אותם עוברים הרכה שעות קודם לכן.

הם הסתננו. שנים מהם איבדו את הזכרה בדרך,

כשני קילומטר מערבית לתל-סאקי. הם החביאו אוהם, והשניים היו יותר בריאים המשיכו בדרך. הם הגיעו לעין גב ומען גב הם דיווחו לנו שיש פה שני חיילים, ולפרות שהם היו פצועים, הצטרפו לכוח החילוץ שארגנו ויצאו אתנו אחר כך לסרוק ולהראות לנו את המקום שהם שאירו את שני החבר'ה. לא מצאנו את שני החבר'ה האלה. היה שם קטע מאד לא נעים. התחלנו אפוא לסרוק הלון וחזור. התחיל להכנס לחושך. התחילו טנקים שלנו לירות עלינו למרות שקראנו להם בכל הרשתות ובכל הקשר. עזבנו את השטח והזרנו לאל-על. מאוחר יותר החבר'ה לנו שהשיריון פינה אותם. זה היה יום שני בערב. כשעה 4 אחר הצהריים, אפוא מביחנת לוח זמנים: - הגעתי לתל-סאקי ב-1.30 בצברים. את סריקות ביצענו עד שעה 5.30-5, בשעה 4.00 קיבלתי דיווח מ-116 שהטנקים שלנו, שלצבת הסיוור

של חסיבה 9 הביעה אליו, ופינו אותו. בערב יום השני, 8 לחודש, הגעתי
לאל-על. אשא.

מכיוון שיש לי נסיון מר ממלחמת ששת הימים
עם כל הנושא של נעדרים וחללים לא מנזהים וכל הטרגדיות הכרוכות בזה, במקום,
כשנסענו להל-סאקי עצמו, נתתי הוראה לנסות לזהות א כל חלל לפני שמרימים
אותו מהמקום, וזה נעשה. ודבר שני, לפני ששלחנו את החללים לצמח, עצרנו
באל-על, הורדנו את כולם והעברנו את כולם ממשאית אחת למשאית שניה, וניסנו
לעשה זיהוי מכסימלי. הצלחנו לזהות 13 חללים ו-4 גוויות לא הצלחנו לזהות.

אחרי כן - אד

3215

לפני כן סק
אר

2168
61 -

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחה"צ

הערות יורם יאיר

י. יאיר (המשך:)

ושלחנו את כולם לצמח, לנקודת הפינוי.

מה שעשינו ביום ב' בערב - התחלנו להתארגן ללכודק איפה אנן

עומדים מבחינת הנפגעים שלנו, מבחינת חללים, פצועים, נעדרים. שלחתי

מייד חבר'ה לכל בתי-החולים. היו חסרים לנו כרשימה 9 אנשים, שלא ידענו

מה עלה בגורלם. שלחתי מיד אנשים לכל בתי-החולים בצפת, כפוריה, כרמב"ם,

אצ לצמח, כדי שיכירו אותי חלק מהם פונה, אולי חלק מהם הגיע איך שהוא לנקודת

הפינוי. רצינו לכוון מה קורה אצלם.

כמקביל ארגנו הגנה על אזור אל-על עצמו. היה שם ריכוז רציני

מאד של מיני דרגים של האוגדה בצומת עצמה. לקחנו כל מיני סנקים פגועים. היתה

שם סדנת חיקונים של האוגדה, היא התמקמה במחנה אל-על. הוצאנו משם את 5 סנקים

פגועים. העמדנו אותם בעמדות. הם לא היו כשירים להנועה, אבל יכלו לירות.

בערב התקשר הרמטכ"ל אישיה אלי ודיווח לי שצפויה נחיתה

בנחל-גולן, נחיתה של הליקופטרים סורים. זה היה מאד לא סימפטי נחיתה באזור

ההוא, כי זה היה נכנס לחוף דרגים ומינהלות של האוגדה.

לכן ארגנו פה הגנה רצינית מאד. פלוגה אחת שלי ועוד פלוגה

אחת שקיבלתי של הנגמ"שים, של הזחלמים, - ארגנו אותם היקפית. ארגנו שתי מרגמות 81

לתאורה, והיינו מוכנים.

לא היתה נחיתה באותו לילה. לא נחתו שם. למעשה כזה הסתיימה

הלחימה שלנו ברמה.

3216

3169

אד

- 62 -

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחת"זהערות יורם יאיר

י. יאיר (המשך):

היו כל מיני אקטים קטנים כיום שלישי. עסקנו בחילוף נפגעים, כי הצומת הזו הייתה מרוכזת ומסוּוּחַת, וידענו את זה ולא עזרו כל הצעקות שלי על כל מיני מפקדי תחזוקה ומפקדי חימוש ומפקדי בית-חולים שדה, התחננתי לפניהם שיפנו את הצומת. הם כולם התרכזו בצומת. היה שם ריכוז אדיר של דרגים ומינהלות וסדנאות. אמרתי להם: העסק הזה מסוּוּחַת, הסתלקו לפחות קילומטר לכל כיוון. זה לא עזר. לצערי זה עלה ב-20 הרוגים בהפגזה אחת, ועוד 10 הרוגים בהפגזה שניה, עד שהם הבינו והסתלקו מהאזור.

מה שעשינו מאותו יום - עזרנו כפינוי נפגעים מכל הגיזרה

הזאת. יותר מאוחר מיקמנו עוד פעם תצפית ב-111 של אותם חבר'ה שישבו,

כי האוגדה של דן לגר.

הי"ר אגרנט: זה היה ביום ג'?

י. יאיר: זה היה ביום ג'. התצפית - זה היה כבר ביום רביעי. ביום ג'.

לא עשינו הרכה, חוץ מאשר לפנות נפגעים מהאזור הזה. ביום רביעי

מיקמנו עוד פעם תצפית ב-111, במוצב הצפוני, לטובת האוגדה של דן לגר. הודעת

לחטיבה ל-820 וגם דיברתי עם הפיקוד, שאני זקוק לאיזה יום-יומיים התארגנות

כדי שהגדוד יוכל לחזור למצב של לחימה, משום שהחיילים היו בלי שום ציוד.

אלה שעזבו את המוצבים, כל הציוד שלהם נשאר שם. החיילים היו בלי נשק,

כלי חגורים, היה צריך איך שהוא לארגן אותם מחדש. לא נחנו לי את היומיים

האלה. לעומת זאת, פיזרו אותנו בצאצאצא בישובים, לשמור על הישובים, בעיקר

בגיזרה הדרומית יותר. אחר-כל החליפו אותם אנשי מילואים.

זה למעשה הכל. הלחימה שלנו הייתה ביום שבת, ראשון ושני.

אחר-כך כבר היו כל מיני גישושים. לא ידעו מה לעשות אתנו. למעשה לא

3217

~~3170~~

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אה"צ

הער: יאיר יורם

י. יאיר (המשך:)

היינו כשירים ללחימה, עד שלא ארגנו לנו ציוד - וזה היה 10 ימים אחרי
תחילת המלחמה, כאשר תכננו להוריד אותי לחעלה - עברתי דרך בסיס הקבע שלי
בכית-סחור. התארגנתי יום אחד, ירדנו לחעלה, חצינו את החעלה ועשינו את כל
המלחמות בגדה המערבית.

אצאצאצאצאצאצאצאצאצאצאצאצאצאצא

זה מבחינה כרונולוגית האירועים של הגדוד.

אנו בכל-אופן עשינו תחקירים והסקנו כמה לקחים ומסקנות לגבי

כל האירועים האלה. האם אתם רוצים שאומר אותם? אינני מכיר את הנוהלים.

היו"ר אגרנט: מה אתה רוצה לומר?

י. יאיר: לגבי המסקנות..

היו"ר אגרנט: מה הלקחים שאהה הסקת?

י. יאיר: לגבי הדרך של הפקת הלקחים, עשינו סיכום שלכל כוח קטן,

כל סוצב, קודם-כל סיכום לעצמו והפיק לעצמו את הלקחים

אחר-כך במסגרת של פלוגה. הפלוגות הגישו את הדו"ח אלי, ואחר-כך ישבנו

כל המפקדים של הגדוד ועשינו כנס לקחים בנוכחות המ"ט שלנו, מ"ט 35,

ענף היסטוריה וכל שאר הגורמים.

הלקחים העיקריים לגבי החתום שנובע לכאן: קודם-כל נקודה

אחת שמתה, היחידה החיובית למעשה. השריון, אותן הפלוגות שעברנו אתם,

שהיו פלוגות אורגניות של 188 וחטיבה 7, פלוגות סדירות, הכירו את הקו.

הכירו את המוצבים, הכירו את העמדות, והיה קל לעבוד אתם, היה קל מאד

ליצור אתם שפה משותפת, כיוון שהיית אומר להם: נקודה, הם ידעו איך

להגיע אליה, איפה לחפוס את העמדות. זה שטף אתם, בקיצור. זאת הנקודה

החיובית היחידה, שאני יכול לציין מתוך מסכת הלקחים.

י. יאיר(המשך)

לגבי הלקחים: קודם כל מה שכרוך בהחזקת הקו. הקו מכתינה חמושת, נשק, מזון, מים - לא היה מאורגן ללחימה. המצב כמוצבים היה מוזנח. בדרך-כלל אנו מכירים את המוצבים לא מהיום, גם ברמה וגם בקו החפלה. יש לכל מוצב כזה פק"ל של החמושת, של מים, של מזון. פקודה קבע של המוצב - פק"ל, מה חייב להיות בו מכתינה ארבעת הגושים שהזכרתי: נשק, חמושת, מזון, מים, אמצעי רפואה. זה לא היה. לגבי החמושת - אבל קודם-כל לגבי ההתייחסות, כדי שתקבלו חמונה על ההתייחסות בכלל.

הגדוד שהחלפנו אותו בקו זה היה גדוד 12 של חטיבת גולני.

הוא ירד מהקו לאמצעם לאמון מרוכז שלו, לאמון חורף. משום שהוא ירד לאמון חורף, הוא דאג לקחת אתו חמושת מתוך המוצבים שתשמש לו לאמונים. מה שקרה - חלק מהנשק בקו הוא נשק ששייך לקו עצמו. חלק מהנשק שייך לכוח שתופס את הקו. לרובם, מקלעים כבדים, כינוניים, בזוקות, מבים, מרגמות. מה שקרה: כל מה שלא היה תקין - נשאר בקו; מה שהיה תקין - נלקח לאמון.

לגבי מזון - מזון החרוס, אינני יודע באיזה שלב, אבל

נאכל. מנות קרב חרוס - נאכלו.

הסמג"ך שלי, שהיה זה שקיבל את הקו והכניס את הגדוד

לקו, התריע על המצב, וזה הגיע עד למפקד החטיבה, חטיבה 820. הוא אמר שהוא לא מוכן לקבל את הקו במצב הזה, עם החמושת. היה בירור וקראו למפקד הגדוד, או לסגן מפקד הגדוד היוצא, והיתה התחייבות חגיגית שהם יחזירו את מה שהם לקחו.

בין שאר הדברים שנלקחו על-ידם, בטעות או שלא בטעות,

זה היה מרגמה 81, שזה למעשה כבר נשק לא כל-כך קטן, יחסית למה שקורה בקו.

זה רק מרגמה.

3219

3172

אד

- 70 - 65 -

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נ"ח - אחה"צ

הער: יאיר יורם

מה זה אומר "בטעות או שלא בטעות"? יכלה להיות פה טעות?

לנרני:

יכולה להיות טעות, אפשר לטעון שזה בטעות, אבל זוהי מרגמה
אשר שייכה למוצב.

י. יאיר:
~~אחרי-כן~~

למה אני מספר זאת? כדי שתקבלו תמונה על ההתייחסות

לא רק מצד מיפקדת החטיבה אלא מצד הגדודים שישבו בחוץ הקו לגבי המצב של
ההחזקה והכוננות וכל הנושא הזה.

חמושת: - היתה חמושת הרבה מתחת לתקן. היתה חמושת פסולה.

חיל חימוש ..

לסקוב:

פסולה לשימוש. החשובה היתה: כ-2 לנוכמכר יש ביקורת חימוש

י. יאיר:

כחטיבה. עד אז הכל יהיה בסדר.

אחרי-כן - אד.

3173

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח - פתח הצהריים
הער: סאל י. יאיר

הסיכום של הלקחים נמצא בכתב אצל עוזי?

לסקוב:

נמצא בכתב, הופץ ואצל ענף היסטוריה. גם תא"ל דותן

י. יאיר:

שמע את זה מאחנור, חחקר אותנו. ענף היסטוריה גם כן

מקליט את כל סיכום הלקחים שלנו.

הלקח השלישי - נושא פיננסי נפגעים :

לא היה ברור גם אחרי שהמטב התחיל להתמסס, כלומר ביום שבת כשכבר ידעו שפה
עלול לקרות משהו, אם זה יהיה יום קרב או מלחמה או כל מה ששיערו,
לא היה ברור איך מפנים נפגעים מהמוצבים. לאן, מה ציר הפיננסי, עם איזה
אמצעים.

לא היה זחל"ם בשביל זה או טנק סגור?

לסקוב:

היו נגמ"שים במפקדת הגדוד, במפקדות הפלוגה,

י. יאיר:

אבל לא היה ברור אם זה מיועד לפיננסי הנפגעים,

לאן לפנות נפגעים. מאיפה למשל כותר למסוקים לנח"ט. איפה ~~המפקד~~ הטיפול
הראשוני, איפה הטיפול השני. יש נוהל פיננסי נפגעים שהיה צריך להיות הרבה
יותר סגור, לא היה סגור.

דבר נוסף: רכב פיקוד למפקד הגדוד לא היה.

נתנו לסמג"ד שלי שבא בדרישה אמר: חשמעו, אין לי עם מה לפקד, קורה משהו,

אני צריך ~~לפקד~~ לרוץ למוצב, אין לי עם מה. אמרו לו: קח ג'יפ סיור.

אמר להם: ג'יפ סיור זה דבר מאוד ציורי אבל זה בהפגזות ובשעת לחימה לא מתאים

לנושא הזה. אני לא זוכר אם זה בדיוק היה ביום חמישי, או ביום ששי או ביום שבת.

גם

לקח נוסף: לפני שאנו מתחילים לחימה/המח"ט וגם

קצין אג"ם וגם הקמ"ן של החטיבה, התחלפן שלושה-ארבעה ימים, בו-זמנית, לפני

תחילת המלחמה או חמשה ימים; הם לא הכירו את הקו. כלומר, הם הכירו את זה כמו

שמכיר אחד שעשה איכשהו הפיפה וסיור, אבל לא ברמה שהם יכולים להמצא בנאפת

ולנהל את הקו. לגבי מפקדות הפלוגה ומפקדת הגדוד -

מפקדת הפלוגה ברפיד, מפקדת הפלוגה בנחל גולן ומפקדת הגדוד באל-על - אף אחת מהן לא בנויה; בוא נאמר ככה: חלק לא בנוי וחלק לא היה מאורגן ללחימה. כלומר, אם אני הייתי צריך להגן על נחל גולן, זו הייתה משימה שהמקום לא בנוי לה ולא מאורגן לה מבחינת החמושות, עמדות, אמצעי קשר, קשר בין עמדות וכל שאר הדברים שריכים להיות כדי שאפשר יהיה להגן על כזה מקום.

מה צריך להיות?

אגרנט:

מהחינת עמדות, חמושת, כלי נשק, אמצעי קשר, קשר

י. יאיר:

טלפוני וכל שאר הדברים בין העמדות. כנ"ל לגבי מפקדת

הגדוד באל-על ומפקדת הפלוגה ברפיד. ובאמת, כשהיינו צריכים, כשהתחיל העסק לחתמם ביום שבת, התחילו לראות איך מתארגנים בנחל גולן, באל-על וברפיד, התחילו להתעורר בעיות. אבל אז כבר היה מאוחר ~~מאד מאד~~ מכדי לעשות איזשהם שיפורים דרסטיים. זה לגבי הנושא של ארגון או המצב הסטטי בקו לפני שהתחיל ~~למשו~~.

לגבי האירועים, התרחשויות -

קודם כל, לא היה ברור, זאת המסקנה הכי חשובה לדעתי, לא היה ברור לאף אחד, לא כמוצבים, לא במפקדת הפלוגה, לא במפקדת הגדוד ואני אומר הלאה, לא במפקדת החטיבה מה היא המטרה של המוצבים, מהי המשימה שלהם במלה אחרת, במקרה של מלחמה. ולזה יש הרבה מאוד השלכות לגבי כל מיני החלטות לפנות את המוצבים או לא לפנות, להחזיק אותם כתצפיות בשטח. מה הייעוד שלהם. וזה אני הרגשתי לגבי כל ההתרחשות כשהתחילה הלחימה והפקודות שהייתי מקבל מחטמ"ר 820, ~~ההשגחה~~ וזה ~~ההשגחה~~ הרגישו גם מפקדי הפלוגות. לא היה ברור להם בכלל מה רוצים מהמוצבים. אם הייעוד שלהם לשמש כנקודת תצפית ודיווח אז חבל להכנס לתוך מין מלכודת כזו שמושכת אש ומושכת ארטילריה ולאויב ברור איפה היא נמצאת. אפשר בהחלט להסתיר כזאת מן חוליה עם ככשיר קשר הרבה יותר יעיל והרבה יותר פחות מסוכן. אם הייעוד. אסתייעוד שלהם להחזיק מין טעון, מוצבים כדי שהם ישמשו או משען או נקודת

אחיזה בשיתחילן לדבר איפה אנחנו מחזיקים ואיפה הם מחזיקים. אז יגידו
 הנה כאן וכאן זה שטח שלנו כי אנחנו יושבים פה אז זה לא היה בדיוק בנויים
~~למקום~~ לנושא הזה ולא היו מאורגנים מכל הסיבות שהסברתי קודם. ואם הושיבו
 אותם כדי שהם יחסמו ויבלמו את ההתקדמות לא רק שיגנו על עצמם ולא יהיו
 בלתי נכבשים אלא למשל שיחסמו את הצירים שעברו כצמוד אליהם, לא היה להם
 שום אמצעי נ"ט או איזשהו קשר לארטילריה רציני שהם יוכלו לעשות את זה.
 ככה שבנושא הזה, וזאת המסקנה כפי שאמרתי החשובה ביותר לדעתי, הפקודה הזו
 לא היתה ברורה.

פקודה שניה שלא היתה ברורה זה בנס נגמר כפי שנגמר,
 זה נושא הישובים. כשעיינתי ביומן המבצעים, אני הרי כאמור הגעתי בצהריים,
 כשעיינתי ביומן המבצעים, כשרוח בסואץ, כשישכתי והסתכלתי והחלנו לשחזר
 את הכל, הסתבר שגם על הישובים לא היתה ברור בדיקק

ציינח ביומן המבצעים אחרי המלחמה?

אגרנט:

כן. ~~פשתתחלנו לקשתה~~

י. יאיר:

איזה יומן מבצעים?

אגרנט:

של הגדוד. הסבחר לנו שגם לגבי הישובים לא היה

י. יאיר:

ברור מה רוצים שהם יעשו או למה שישמשו במקרה של

מלחמה כזו. ניתנה בכל אופן הוראה כזאת: את הנשים והילדים לפנות והם פונו.

גם כן, תיכף נדבר על הנוקדה של הפינוי, זה לקח אחר. אבל הם פונו.

מצד שני, ניתנה פקודה לחגבר את הישובים, כל ישוב על ידי 15 עד 20 לוחמים,

מחלקה מצומצמת כזו, שמה שהיא צריכה לעשות לי זה לא היה ברור, אינני יודע אם

למישהו זה כן היה ברור. הישובים האלה לא בנויים להגעה על עצמם. הפקודה היתה

שיעזרו להם בעבודות החקלאיות ואף באבטחון המקום. לגבי אבטחת המקום זה יכול

להיות יעיל כנגד מסתננים, חוליות הכלנים, אבל אין לזה שום משמעות ברגע של

מלחמה כוללה כמו שהיתה. כפרט שהישובים האלה לא בנויים להגנה על עצמם.

לא רמת-מגשימים, לא אליעד, לא אפיק ולא אף אחד מהישובים האלה.

ועדת החקירה - 14.1.74
נשיבם נה - אחת צ
הער: סא"ל י. יאיר

ומה שמכניסים לשם יותר אנשים בפרט שעוד ידוע שהסורים עד המלחמה, בכל אופן, היו נוהגים להפגין ישובים אזרחיים כמטרות לארטיילריה שלהם, להעתי זה היה מיותר, וכל הישובים האלה הספקנו לפנות בעיקר אמור לגבי רמת-מגשימים ממש שעה או שעתיים לפני שהסורים חדרו פנימה, וזה היה מזל גדול.

מתי פיננו את רמת-מגשימים?

אגרנט:

למעשה בבוקר מוקדם כיום ראשון, בערך ששעה שלוש-ארבע

י. יאיר:

והסורים היו שם בסביבת המש-שש באזור רמת-

מגשימים. ככה שממש, חיארתי את זה בפעם הקודמת, שהיה שלב שלא ידענו מי זה בתוך רמת-מגשימים: אם זה כוחותינו או הם. וזה מצב שלדעתי היה יכול להגמר בצורה הרבה יותר טרגית ובנס הסתיים בצורה כזאת.

לגבי הנושא של קשר עם ~~הישובים~~ הישובים -

נחננו לנו הוראה להורות לישובים לפנות את הנשים והילדים. באו לישובים, הם היו חבשים מאוד, אמרו: מי אתם ומה אתם, מה אתם נותנים לנו הוראות?

לא רצו לקיים אותה?

אגרנט:

זה לא רצו לקיים אותה, אנחנו לא סמכות בשבילם.

י. יאיר:

שלחנו את הקמב"ץ, אמרו, זה בחור יפה ונחמד,

אבל מי אחת שתגיד לנו לפנות את הבית שלנו.

לך

~~לכם~~ הם אמרו שיפנו לשרים במטשלה שתקבל הנחיות?

לסקוב:

משהו כזה. הם ענו בישוב אחד יותר באדיבות,

י. יאיר:

בישוב שני אמרו מי אתם בכלל. הם היו מנומסים,

אוחם אני מבין ואני מבין את המבוכה של החברה שלנו. זה לא הלך כל כך בקלות

הנושא של הפינוי כי אנחנו באמת לא היינו צריכים להיות אלה שמפנים או שנוחנים

להם את ההוראה לפנות.

ועדת החקירה - 14.1.74

ישיבה נח - אחה"צ
הער: ס"ל י. יאיר

או.

נושא אחר: בזמן הלחימה כבר כשהתחיל כל העסק

וההפקות והחקיפה הסורית, אני כמפקד הגדוד היתה לי בעיה בליעד שהיו
שם כאמור עשרים וחמשה חברה שישבו וכרמת-מגשימים, לא ידעתי באיזה מידה אני
מפקד אליהם או אחראי עליהם, הוץ מזה שאני אחראי על הקו שכולס אל החדירה
אליהם. היה פה איזשהו מצב שלי לא היה לגמרי ברור. יש איזה הגנה מרחבית,
מפקדת הגמ"ר, יש להם איזה קשר מוטורולה לכל הישובים, המוטורולה הזו דווקא
עבדה אבל לא היה ברור לי ממי הם פקודים פקודות במידה ומגיע מצב
שאני צריך להפעיל אותם או להשתמש בהם אפילו בנושא אלונקות או נושאי החמושת,
או פשוט רוצה לשם הכסתרון האיש שלהם לרכז אותם באיזשהו בונקר או באיזשהו
מקום או לפנות אותם.

אחרי כן מי.

לפני כן - א.ו.
מ.י.

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח' - אחה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

נבנצל:

זה אזור צבאי?

סא"ל יאיר:

הרמה - לא. היא לא היתה סגורה. יכול להיות שלפי איזו
שהיא הגדרה, אני לא מתמצא בזה. היום אני יודע שהיא
סגורה לאזרחים. אז אזרחים הסתובבו שם חופשי, לא הגבילו את החנועה שלהם.
אני חושב שאיך שהוא זה היה במעמד דומה לגדה או משהו כזה. לא היתה שום
ביקורת לגבי תנועה אזרחים, מבקרים, מטיילים, גם לא ביום כיפור עצמו.
ביום כיפור עצמו היו שם אותם שלושה עתונאים שעברו, שמחפשים אותם או מצאו
אותם כבר, שטיילו ברמה. והיתה שם עוד איזו מכונית פז'ו אחת. מכיון שזה
אם היה יום כיפור...

נבנצל:

עם שני השבדים?

סא"ל יאיר:

משהו כזה, אני לא זוכר. עתונאים זרים.
בכל אופן, הרמה לא היחה סגורה, גם לא בשבת בבוקר. ומי
שנסע ביום כיפור - הגיע.

לנדוי:

אבל במשך היום נסגרו הצירים, כן?

סא"ל יאיר:

במשך היום, מתי נסגרו הצירים בדיוק, אינני יודע. אבל
אני יודע שבשבת בבוקר היו בסך הכל שתי מכוניות, כי זה
יום כיפור, שנסעו שם. אחת היחה של העתונאים הזרים, עוד אחת עם מטיילים.
אחר כך ראינו את שתי המכוניות האלה פגועות באזור רפיד. מה עלה בגורל
הנוסעים - אינני יודע. אבל הרמה לא היחה סגורה.

גם אני, כשעליתי לרמה עצמה, אף אחד לא עצר אותי.

לא ראיתי גם אף מחסום.

היו"ר אגרנט:

ביום שבת?

מ.י.

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח' - אחה"צהעד: סא"ל י. יאיר

סא"ל יאיר: כיום שבת, כשעליתי, זה היה כבר בצהריים. וכשהתחלתי לעלות לרמה, זה היה אחרי התחלת ההפגזה על הרמה. גם כן

עוד לא היה אף מחסום שחסם את הכניסה לרמה. ||

לנדוי: אתה באח מעין-גב?

סא"ל יאיר: כן.

לגבי הנושא של הלחימה - היו כמה הוראות שראינו שמפקדת החטיבה לא שולטת בשטח. הזכרתי את הלקח הקודם, שלא ייתכן ככלל להחליף את כל שלוש הפונקציות - מח"ט, קצין אג"ס וקס"ן - באותו פרק זמן. לא היה בפקודות שהם נחננו, בעיקר לגבי החפצות, להחזיק את תצפית תל-סאקי, להחזיר את תצפית תל-בוזוק, כן לקפל את המוצב, לא לקפל את המוצב - ראו שהפקודות לא ניתנות מחוץ הכרת השטח, כי היו כמה פקודות שבהחלט לא היו הגיוניות.

הבעיה הייתה שגם אנחנו היינו חדשים בקו, ולא הכרנו

כל כך את האזור. בכל אופן, הזכרתי כבר...

היו"ר אגרנט: מי זה אנחנו? אתם גודוד 250?

סא"ל יאיר: גודוד 50 בכלל.

הזכרתי כבר קודם שהייתה למשל פקודה להחזיר את תצפית תל-בוזוק, אחרי שקיפלנו אותה בלילה. אבל אז כבר הביעו אליי החבר'ה ודינווחו לי שהתצפית לא יעילה ורחוקה. ואז ערערתי על הפקודה, וחודעתי שאני לא שולח אותם חזרה, כי זה מיותר. אבל במידה ולא הייתי מקבל דיווח מהתצפית, הייתי יכול לשלוח אותם חזרה, והגורל שלהם היה יכול להיות דומה לגורל תצפית תל-סאקי.

ועדת החקירה - 14.1.74
 ישיבה נח' - אחה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

היו"ר אגרנט: אינך תצטיח זו היחה?

סא"ל יאיר: תל-בוזוק.

היו"ר אגרנט: הזכרת את זה בפעם הקודמת.

סא"ל יאיר: כן.

לגבי לקח נוסף - טוב, זה כבר לא בתחום שאנחנו יכולים לשלוט עליו, אבל אחד הלקחים שלנו לא ברור עד היום למה זה לא נעשה: ברגע שהתחילה להתייחס, למה לא החזירו את המח"ט הקודם לחפקוד מיד. זה היה צורף. כלומר למה צורף לא חזר מיד בשבת, כשהיה ברור מה קורה על הרמה, לקבל פיקוד, עם קצין האג"ם שלו או בלי קצין האג"ם הקודם. בכל אופן, היחידים שאני סמכתי על המלה שלהם בשלב יותר מאוחר, כשהבנתי מה קורה, אלה היו שני קמב"צים שאני מכיר אותם מתקופה קודמת שישבתי בקו, ואני יודע שהם ותיקים באזור ומכירים אותו ושולטים בו. וכשהם היו אומרים לי ציר מסויים או נקודה מסויימת, ידעתי שהם יודעים למה הם מתכוונים.

צאצ

לסקוב: יש לי כמה שאלות.

אני מבין את הנקודה שלך בקשר עם המוצבים, תצפית, לא תצפית; אם כך - אז למה "מונסטר" כזה וכו' וכו'. אבל בכל זאת נשאלת שאלה: האם בגזרה שלך היחה מידת התראה מהמוצבים האלה על מה שהולך להתפתח?

סא"ל יאיר: לא דיברתי על הנקודה הזאת. אבל איך אומרים? - זה

בגדר של חצי רינונים, חצי הרגשה. יש לנו תחושה,

וזה לא רק ליג ולא רק לסמג"ד שלי, אלא גם למוצבים, שגם בחטיבה 820 וגם

יותר גבוה, לא האמינו לדיווחים שלנו. לא האמינו לדיווחים שלנו, קיבלו

ס"י.

ועדת החקירה - 14,1,84
 ישיבה נח' - אהה"צ

העד: סא"ל יאיר

אנחנו כמפריזים, כלא-מאומנים בנושא, וכמפונחדים.

לסקוב: לא לעשות פאניקה, אה?

סא"ל י. יאיר: כן.

לדוגמה רק, דוגמה שהיא מין אפיזודה: כשדיווח הסמג"ד שלי שטנקים עברו, והוא רואה ומזהה טנקים סוריים באזור חושניה ביום ראשון בבוקר, - מחל פארס הוא ראה אותם עמוק בכיוון ציר סיניאנה - ענה לו קצין האג"ם (הם חברים) בבדיחות: כן, יש לי גם טנק אחד פה בתוך המחנה שלי. חצי שעה אחרי זה הוא צעק בתוך הזה? יש פה טנקים בתוך המחנה, אנחנו רוצים לראש-פינה. כלומר הבדיחה הפכה מהר מאד למציאות.

לגבי דיווחים - נאמן עלי כל דיווח של המוצבים שלנו.

יתרה מזאת: היה שלב שאני עצמי הייתי סקפטי, וזה היה פעם אחת, כשתצפית תל-סאקי, קצין שלי דיווח לי בשחר יום ראשון המפורסם, שחטיבת שריון סורית פרוסה כקילומטר צפונה לו - אני אמרתי לו: תסתכל עוד פעם. כי זה נשמע לי בומבסטי. התקשר אלי מ"מ הטנקים, מהטנק הפצוע למטה, ואמר לי: זו חטיבת שריון פרוסה בצורה קלאסית, יופי של פריסה. אז אמרתי לעצמי: אם מ"מ טנקים אומר לי שזאת חטיבת שריון - אני "קונה" את זה.

לגבי הדיווחים - המוצבים, במשך כל הזמן שישבו - אני

לא הלאיתי אתכם בזה - אבל במשך כל הזמן שישבו, המשיכו לדווח, על 3 טנקים, על 4 משאיות עם תוחמים נגררים, על שני כלי רכב, גם לעומק: 3 ק"מ, 4 ק"מ. דיווחו על רעש טנקים לילה קודם ושני לילות קודם. דיווחו על רשחות, על סוללות ארטילריה, על כל הנשאים האלה דיווחו כל הזמן. כלומר הם ישבו ודיווחו גם לגבי מה שקורה בסביבה שלהם וגם לגבי מה שהם מזהים, ואני מזכיר במוצאי שבת בערב, לכם עוד מקרה, שהדיווח שהעברנו למג"ד הטנקים ולנאפה/לגבי טנקים שעברו

ועדת החקירה - 14.1.74
ישיבה נח' - אה"צ

הערות סא"ל י. יאיר

באזור 111 מערבה - לא האמינו לנו. ופלווגה שנעה אלי על הציר, (מסביר על המפה), אם זה קו הגבול, ומכאן התקבל הדיווח שעברו כאן לכיוון מערב, הם התמקמו באזור הזה, ופלווגה שאמורה הייתה לתגבר אותי עלתה כאן על מארב של 21 טנקים, שעליהם דיווח כשעתיים קודם לכן המוצב הזה. כלומר, שאם אנחנו מסתכלים גם על העובדות בשטח וגם על ההתייחסויות בקשר, וגם ממה שאנחנו יודעים משיחות היום בינינו - לא התייחסו ברצינות ~~אמצעות~~ הרצויה לדיווחים שלנו, אם לומר זאת במלה עדינה.

מספון לך היה גרוד 13. האם היה לך קשר אתו? לסקוב:

לגבי נושא הקשר - אמרתי: היה לי קשר לא עם גרוד 13 ולא עם נאפה. סא"ל י. יאיר:

נאפה, 820, הסמג"ר. עם 13 לא היה לך שום קשר? לסקוב:

עם 13 אין לי שום קשר ישיר. סא"ל יאיר:

בין 111 ו-110 היה קשר? אתה לא יודע. לסקוב:

לא, אין קשר ישיר. הם יכולים לעלות על הרשת. יש סא"ל י. יאיר:

להם התדרים, יכולים, אבל קשר ישיר אין.

אם העלית את הבעיה של הקשר - לגבי הנושא של הקשר הבעיה

הייתה שהחטיבה האורגנית 188, והגרוד שבא קודם לכן לרמה, של חטיבה 7, שהיו

כבר, ישבו ברמה והכירו - הקשר אתם היה סגור. ~~אל אצא אצא אצא~~

גרוד אחד של חטיבה 7 עלה כבר ביום המישי נדמה לי לרמה. הקשר אתם היה סגור,

וחיה קשר טוב. הבעיה הייתה שכל שאר החטיבות שעלו, הכוחות שעלו - היינו

מצליחים ליצור אתם קשר על-ידי זה שהיינו מבררים את התדרים, אבל הם לא ידעו

כמי מדובר, מה מדובר, מי מדבר אליהם למשל. למשל מח"ט 9 לא ידע בכלל מי

קורא לו ומי מדבר אתו ומה אני רוצה ממנו ואיפה אני ככלל בחמונה. זה נושא

אחד.

ועדת החקירה - 14.1.74
 ישיבה נח' - אח"צ

הער: סא"ל י. יאיר

נושא שני - לבני הארטיילריה: גם כן הקשר עם הסוללות האורגניות שהיו באזור היה בסדר; עם הסוללות שהגיעו אחר כך - זה היה במין תיורח כזה, דרך הסוללות הקיימות קודם.

לסקוב:
 היה לך מצב שהסנקים שיצאו להתחבר אל המוצבים, אזלה להם התחמושת, ואני מדברין הבנתי שהיתה לך בעיה לספק להם תחמושת מחדש, או שיביאו להם תחמושת, או יחזירו אותם לקבל תחמושת. מה היה הפק"ל במקום? או שהם יצאו עם בטן מלאה וכזה העניין נגמר?

סא"ל י. יאיר:
 זו גם כן בקורה שפה הנושא לא לגמרי סגור, זה מי בדיוק אפראי על התספוקת של הסנקים. הם יצאו עם בטן מלאה. יש להם את הדרגים שלהם, שזה באחריות המ"פ שלהם, דרך קצין האג"ם של חטיבת השריון, לא דרכי. מכיון שאני הפעלתי אותם ואני הכרחי את המצב - למוצבים, המשאיות עם הפגזים לא יכלו להגיע, לעמדות שלהם. היתה נקודה שהם היו צריכים להצטייד מחדש, וזה היה באזור תל-סאקי. כאן אני סיכמתי עם קצין האג"ם, דרך המ"פ שלהם, דרך שדר. גם דיברתי ישירות עם...

לסקוב:
 גם המ"פ וגם החטיבה מאזינים לאותה רשת שמודיעה על מצב תחמושת וכו' בלילה.

כן. סא"ל יאיר:

אז הם לא קלטו? לסקוב:

הם קלטו. אמא המ"פ היה בתמונה לבני התחמושת. סא"ל יאיר:

הבעיה היתה שאני סיכמתי והוא סיכם עם קצין האג"ם שלו, גם אני דיברתי עם קצין האג"ם, שבחל-סאקי חייבים היו הסנקים לצאת החוצה להצטייד. ואני גם העברתי מחלקה אחת קדימה להחליף אותם. כלומר מחלקה 3 של שדר גמרה את התחמושת, דיווחה לי, שלחתי את מחלקה 2 שתחליף אותה, כדי שמחלקה 3 תוכל לנוע אחורה להתחמש מחדש. מה שקרה באזור תל-סאקי,

סאל י. יאיר

קצין האג"ם הרגיש שהעסק נעשה חס, אינני יודע על סמך מה, או שהיתה שם ארטילריה - הוא הקפיץ אותם הרבה יותר עמוק לאזור תל-בוזוק או משהו בסביבה הזאת. כשאני התקשרתי אליו, איפה העסק - הוא אמר שהם דילגו.

בשלב יותר מאוחר המ"פ נהרג בעצמו, והקשר עם קצין האג"ם השחכש. הפגזים, כנראה הנהגים או אינני יודע מי, קיבלו את הכיוון מערבה והמשיכו, אינני יודע איפה הם נעצרו.

זאת היתה הבעיה. כלומר בתל-סאקי עצמו, שם הם היו

אמורים להיות, הם לא היו.

אחרי כן רשמה ת.כ.

3232

.91.
ה.כ.

~~5185~~

ועדת החקירה-14.1.74
ישיבה נ"ח - אתה"צ

הער: סא"ל י. יאיר

זכור לך אולי מקרה של מוצב 110 ב-1970?

לסקוב:

הפרשיה של שלושה הסנקים?

סא"ל י. יאיר:

כן.

לסקוב:

אני מכיר את הספור.

סא"ל י. יאיר:

מה שאתה מכיר, האם הלקחים האלה הופקו ונלמדו

לסקוב:

במוצבים שהיו כאן?

אני חושב שלא, שום מוצב לא היה בנוי לחסוך

סא"ל י. יאיר:

חדירה שריון בסורה שך 400 מ' ממנו.

אפשר לדעת מה זה היה?

לנדרוי:

קרב של הגדוד הקודם. היות ו-110 על-ידו, אני

לסקוב:

שואל, הרי זה בדיוק על האגף שלו.

הנה היה השטח פרוש.

אמרחי זאת כדברים הקודמים שלי. הכעיה היא,

סא"ל י. יאיר:

ולגו זה מציק, כאנשי חי"ר - בצנחנים, שהנושא

של חי"ר ונשק, במשך שנים הוזנח אצלנו.

במוצבים, האנשים שלכם סדירים כולם?

היו"ר אגרנט:

הגדוד שלי הוא גדוד צנחנים סדיר. אין לנו שום

סא"ל י. יאיר:

כלי נ"ט. הם עברו 500 מ' מהמוצב, והכזוקה

מגיע ל-400 מ'.

.92.

ח.כ.

ועדת החקירה-14.1.74

ישיבה נ"ח - אחת"צ

הער: סא"ל י. יאיר

קח את ה"סאגריס", קח את ה"שפליס", את ה"טואו"

לסקוב:

כן, הצום יש לנו כבר, הצום אנו לא סומכים. כל הנשק הנ"טי אצלנו הוא נשק שלל. אנו לא סומכים

סא"ל י. יאיר:

היום. אך זו הייתה בעיה חמורה.

האם זה שכיח שכיום לחימה כללית, הרמטכ"ל כחקשן

נכנצאל:

אישיה עם מפקד גדוד?

אין לי נסיון בכלל בזה. זה לא שכיח. זו

סא"ל י. יאיר:

פעם ראשונה שאני מג"ד במלחמה. אני הושב שזה

לא שכיח. יש לכך שתי סיבות. סיבה אחת, זה באמת החיוניות של העסק הזה, והוא

רצה שמישהו יקבל את ההודעה ישר במקום, כי אילו היה קורה איזה דבר בזה ולא

היו סוכנים, ואיזה גדוד או אפילו פלוגה או שתי פלוגות סוריות היו נכנסות שם

לכל המינהלות, זו הייתה עלולה להיות קטסטרופה. הוא רצה שיהיה מישהו שיקבל

זאת ישירות ויטפל בכך ישירות. חוץ מזה לגבי כל הספור של הרמה, לא היה

ברור בדיוק איפה הוא גדוד 50. גם למפקדת החטיבה או האוגדה 25, הגיעה

ידיעה שכל גדוד 50 הושמד, וגם לא ידעו בדיוק את המצב. כך שהוא ניצל את

ההזדמנות כדי להגיד איזו מילה.

מיום שבת עד יום שני, מתי ישנת?

נכנצאל:

ישנתי?! לא. ישנו כפעם הראשונה כיום שלישי.

סא"ל י. יאיר:

בערב. לא, ביום שני בלילה היה איזה שעה -

3234

100. 93.

ת.כ.

~~3187~~

ועדת החקירה - 14.1.74

ישיבה נ"ח - אחה"צ

מפד: סא"ל י. יאיר

שעחיים, היינו כל הזמן ככוננות לגבי נושא הנחיתה, כי זה היה ליל ירח. רק ב-4.00 בלילה כאשר החרה שקע ועד השחרף ניצלנו את זה לשינה חפוזת.

והכושר והערנות נשארים?

נכנצאל:

לא נשארים. בטוח שמבחינה פיזיולוגית אדם יותר עייף הוא פחות ערני. הכעיה היא שלא היה

העד סא"ל י. יאיר:

מת ליסון.

אני מודה לך מאד על העדות. היא היחה מרשימה כצורה בה כסרת את הפרטים וגם בצורה שבה

הינו"ר אגרנט:

לחמת.

הודה.

סא"ל י. יאיר:

(הישיבה ננעלת)